

M Y Ś Ł

BIULETYN

ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO W KANADZIE
POLISH TEACHERS ASSOCIATION IN CANADA
ASSOCIATION DES INSTITUTEURS POLONAIS AU CANADA

W numerze:

- ▶ XXIII Walny Zjazd ZNPwK w Burlington
- ▶ I Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą
- ▶ IX Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych w Toruniu
- ▶ „Mistrz pięknego czytania” - Konkurs Czytelniczy
- ▶ Szkolna Gala „Uczeń Roku”
- ▶ Patronka roku 2023 - Wisława Szymborska

W Numerze

223/224 Myśl Wiosna/ Lato 2023

1.	Od Redakcji	Teresa Szramek	1
2.	Słowo Prezes ZG ZNPwK	Iwona Malinowski	2
3.	XXIII Walny Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie.	Teresa Szramek	4
4.	Warsztaty metodyczne podczas XXIII Zjazdu ZNPwK w naszym obiektywie		7
5.	Sprawozdanie prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie Iwony Malinowskiej		8
6.	Sprawozdanie I wiceprezes Teresy Szramek		11
7.	Sprawozdanie II wiceprezes Ewy Iwanickiej		13
8.	Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej ZNP Zarządu Głównego w Kanadzie	Ryszard Sopala	14
9.	Związek Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie, Oddział Mississauga, sprawozdanie prezes Teresy Bieleckiej		15
10.	Sprawozdanie z pracy Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie Oddział Hamilton	Agnieszka Błędowska	17
11.	Prezes i Kuratorzy Fundacji im. Adama Mickiewicza w Kanadzie		19
12.	Sprawozdanie z działalności Oddziału Edmonton ZNPwK	Krystyna Dembowska	20
13.	Sprawozdanie Polskiej Rady Szkolnej w Montrealu	Lidia Pacak	21
14.	„Mistrz pięknego czytania 2023” – Konkurs Czytelniczy	ZG ZNPwK	23
15.	Szkolna Gala „Uczeń Roku”	Teresa Szramek	26
16.	Konkurs Piosenki „Bursztynowe Nuty”	Agnieszka Lepla	29
17.	IX Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych „Wschód, Zachód – łączy nas Polska” pod hasłem POLACY ŚWIATU	Teresa Szramek	31
18.	I Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą	Iwona Malinowski	34
19.	Szkoła Polska im. św. Jana Pawła II w Calgary - Wierność korzeniom jest zawsze twórcza	Maria Rożkowska	38
20.	Sprawozdanie z działalności Sobotniej Szkoły Języka Polskiego przy Parafii Św. Andrzeja Boboli w Winnipeg	Barbara Torka	39
21.	Sprawozdanie z działalności Szkoły Polskiej Grupy 2 Hamilton Związku Polaków w Kanadzie	Ewa Iwanicka	41
22.	Polska Szkoła im. Jana Brzechwy w Milton, Ont.	Joanna Danicka-Garbacz	44
23.	Szkoła Polska im. Jana Pawła II w Montrealu. Z kroniki szkolnej 2022-2023	Teresa Sobol	45
24.	Polska Szkoła im. St. Staszica w London – sprawozdanie	Ewa Moczarski	46
25.	Drużyna ze Szkoły Polskiej im. Jana Pawła II w Montrealu w Finale III Polonijnego Turnieju Misia Wojtka w Warszawie	Agnieszka Dejda	48
26.	Złoty Jubileusz Polskiej Szkoły Podstawowej im. M. Kopernika w Mississauga	Teresa Szramek	50
27.	VI Światowy Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy w Warszawie	Teresa Szramek	53
28.	Uroczysty Apel w Polskiej Szkole im. M. Konopnickiej w Oakville	Krystyna Haduch	57
29.	Koncert Patriotyczny z okazji 232 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja	Sylvia Krupa	58
30.	Patronka Roku 2023 – Wisława Szymborska w 100 - lecie Urodzin	Maria Milewska	59
31.	Zakończenie roku szkolnego w Akredytowanej Szkole Polskiej im. H. Sienkiewicza w Edmonton	Krystyna Dembowska	62
32.	Zakończenie roku szkolnego w Mississaudze	Bożena Szwed	64
33.	Zakończenie roku szkolnego 2022/2023 w Polskiej Szkole im. M. Konopnickiej w Oakville	Teresa Szramek	66
34.	Pożegnanie klasy 4 Liceum	Sylvia Krupa	68
35.	Dominika Pańszczyk – rodzic ze Szkoły Polskiej im. Gen. J. Hallera w Toronto – laureatką „Polonijny Rodzic na 6” 2023	Sylvia Krupa	69

PROJEKT FINANSOWANY ZE ŚRODKÓW KANCELARII PREZESA RADY MINISTRÓW W RAMACH KONKURSU
POLONIA I POLACY ZA GRANICĄ 2023.

PUBLIKACJA WYRAŻA JEDYNIĘ POGLĄDY AUTORA/ÓW I NIE MOŻE BYĆ UTOŻSAMIANA Z OFICJALNYM STANOWI-
SKIEM KANCELARII PREZESA RADY MINISTRÓW.

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Zespół redakcyjny:

Teresa Szramek (red. naczelna)
tszramekm@yahoo.ca
Iwona Malinowski
Maria Milewska
Magdalena Kosek - korekta

Kolportaż

Dorota Wilk
Redakcja zastrzega sobie
prawo do skrótów i korekty
nadesłanych materiałów

Opracowanie graficzne:

Gerard Paszkiewicz
sales@graphprint.ca

Druk:

GraphPrint
sales@graphprint.ca

Adres Redakcji i Administracji:

1232 Pallatine Dr.,
Oakville, Ont. L6H 1Z2

Od Redakcji

Ileż to już razy w mojej dwudziestoletniej pracy redakcyjnej zaczynałam prezentację nowego numeru „Myśli” od słów: „Oddajemy w Państwa ręce kolejny numer naszego kwartalnika i zapraszamy do jego lektury...” z mocnym przekonaniem, że będzie ciekawą lekturą. Nie inaczej jest i tym razem: Wiosenno-letnie podwójne wydanie „Myśli” ukazuje się jako numer 223/224 w 2023 roku i otwieramy go licznymi relacjami z najważniejszego wydarzenia dla naszej organizacji, jakim był 23 Walny Zjazd Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie, podczas którego dokonaliśmy prezentacji naszych osiągnięć, podjęcia wielu inicjatyw i cennych akcji dobrze służących rozwojowi szkolnictwa polonijnego w Kanadzie. Przygotowane sprawozdania przez Oddziały ZNPwK, przez koordynatorów i dyrektorów szkół, przez członków Zarządu Głównego potwierdziły, jak wiele udało się zrobić, pomimo trudnego okresu ogólnoswiatowej pandemii, udowodniły, jak bardzo leżą nam wszystkim na sercu sprawy polonijnej oświaty. Zapraszam do zapoznania się ze sprawozdaniami. Stanowią one bowiem świetną dokumentację oddanej i pełnej pasji pracy naszych pedagogów. A przed nami nowe plany, nowe wyzwania i nowe działania. Minione miesiące obfitowały w wiele ważnych dla Polonii konferencji i zjazdów organizowanych w Polsce. Pisz o nich prezes Iwona Malinowska w swoim Słowie skierowanym do Państwa, a ja zapraszam do zapoznania się z obszernymi relacjami z tych wydarzeń, przekonania się, jak bardzo ważną dla Polski jest edukacja i rozwój oświaty polonijnej wszędzie tam, gdzie mieszkają Polacy. W maju odbył się w Toruniu IX Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych „Wschód, Zachód – łączy nas Polska” pod hasłem „Polacy Światu”. Na Zjeździe Związek reprezentowałyśmy razem z sekretarzem finansową Dorotą Wilk. Uczestniczyłyśmy w wykładach, a w sesji warsztatowej w trzech panelach: 1. Forum kadry kierowniczej szkół polonijnych. Wyzwania czasów, 2. Projekt: Szkoła 6.0. Networking i partnerstwo, 3. Jak się uczy mózg dziecka dwujęzycznego? Warsztaty neurodydaktyki. Natomiast w lipcu odbył się w Warszawie I Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą

zorganizowany przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego z udziałem prezes Iwony Malinowskiej (szczegółowe sprawozdanie na dalszych stronach naszego magazynu) i sekretarz generalnej Sylwii Krupy, której towarzyszyło troje nauczycieli z Polskiej Szkoły im. Gen. Hallera w Toronto. To był bardzo ważny Kongres, na którym zapadły wiążące decyzje dotyczące oświaty poza granicami Kraju. Tematu edukacji i oświaty nie zabrakło też podczas VI Światowego Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy, w którym uczestniczyła grupa nauczycieli z Kanady: Iwona Malinowski, Dorota Wilk, Lidia Pacak, Greta Derus i Teresa Szramek. W panelu jednego z bloków tematycznych „Kultura, oświata, duszpasterstwo-gwarantem polskiej tożsamości” wzięła udział prezes Iwona Malinowska, podczas którego mówiła o sytuacji oświaty polonijnej i roli, jaką ona odgrywa w Kanadzie oraz o perspektywach jej rozwoju. Sprawozdania z konferencji i zjazdów to tylko niewielka część naszego kwartalnika. W naszym roku „zjazdowym” otrzymałam dużo relacji z działalności i pracy szkół polonijnych, z czego się naprawdę bardzo cieszę. Zapraszając do ich lektury pragnę Wam Drogie Koleżanki i Koledzy, Szanowni Nauczyciele serdecznie podziękować w tym miejscu za przesłane materiały, za cudowne zdjęcia i świetne teksty, które złożą się na piękny dokument historii polonijnego szkolnictwa w Kanadzie. Jestem przekonana, że ten podwójny numer „Myśli”, któremu symbolicznie i przypadkowo towarzyszy cyfra 23 spodoba się Wam i będziecie często do niego zaglądać.

Pozdrawiam serdecznie, z szacunkiem
Teresa Szramek

Ważne komunikaty:

Drodzy Nauczyciele! Zarząd Główny ZNPwK przypomina, że składki członkowskie w wysokości \$30.00 płacimy za rok kalendarzowy, a nie rok szkolny. Opłatę członkowską można przesłać poprzez e-transfer: zg@znp.ca lub na adres:

**Polish Teachers Association in Canada
c/o Dorota Wilk,
5167 Porter Str.,
Burlington, Ont. L7L 6K8**

Bardzo prosimy o informowanie nas o zmianach adresu. Koszt przesyłek pocztowych jest coraz wyższy, a my ciągle otrzymujemy zwroty z adnotacją, że adresat zmienił adres. Informujcie nas Państwo o nowych adresach. Z góry dziękujemy

Szanowni Państwo!

Drodzy Nauczyciele!

W czasie ostatniego XXIII Zjazdu Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie w Burlington powierzyliście mi Państwo funkcję prezesa ZG ZNPwK na kolejną kadencję. Szczególnie

dziękuję uczestnikom Zjazdu za zaufanie. Ostatnie lata nie były łatwe ani dla naszego Związku, ani dla nas nauczycieli. Wiele się zmieniło, niekoniecznie na lepsze. Mam nadzieję, że w najbliższym czasie wspólnie zastanowimy się nad tym, jak utrzymać szkoły polonijne, których mamy już coraz mniej i co zrobić, żeby zdobyć nową kadrę pedagogiczną do pracy w szkołach polonijnych. W obecnej kadencji postaram się poświęcić więcej czasu na spotkania z Państwem. Zdaję sobie sprawę z tego, jak ważne są takie bezpośrednie spotkania i ile można dowiedzieć się bezpośrednio od Państwa. Liczę na to, że wspólnie opracujemy strategię działania na najbliższe lata.

W ostatnich miesiącach miałam zaszczyt i przyjemność reprezentować nas i nasz Związek na kilku zjazdach i konferencjach organizowanych w Polsce. Podczas I Światowego Kongresu Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą zorganizowanego przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego pod patronatem Małżonki Prezydenta RP Agaty Kornhauser – Dudy Prezes ZNP w Kanadzie otrzymałam dla Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie Honorową Odznakę za Zasługi dla Polonii i Polaków za Granicą, którą w imieniu Premiera RP Mateusza Morawieckiego wręczył Minister Jan Dziedziczak.

Tę odznakę otrzymało około 25 organizacji z różnych krajów. Organizacje były wyczytywane w odpowiedniej kolejności. Byłam dumna z tego, że poproszono mnie na scenę na samym początku ceremonii, zaraz po Nowym Jorku i Chicago. Przyznanie Odznaki naszemu Związkowi było ogromnym wyróżnieniem i docenieniem naszej pracy. Nasza organizacja jest silna i prężna, co zauważyło wielu uczestników Kongresu.

Bardzo dziękuję tym z Państwa, którzy w sposób szczególny pracują na ten wizerunek ZNPwK.

W czasie tego samego Kongresu Polonijna Agencja Informacyjna poprosiła mnie o powiedzenie przed kamerą kilku słów na temat Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie.....a ja o naszym Związku i o nas mogę mówić dużo i długo. Dlatego jestem wdzięczna dyrektorowi Biura Prasowego panu Mariuszowi Pawłowskiemu za to, że pozwolił mi mówić aż do wyczerpania tematu.

Organizatorzy I Światowego Kongresu Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą przygotowali bardzo ciekawy program, w tym dyskusje panelowe. Miałam przyjemność reprezentować nas w panelu i dyskusji na temat: Po co nam polska szkoła? Jak moja szkoła/organizacja promuje język polski i Polskę w swoim środowisku? Była to wyjątkowa okazja, aby zaprezentować nasz Związek i podzielić się informacją, w jaki sposób nasza organizacja i nasze szkoły promują język polski i Polskę.

Miałam też okazję wziąć udział w fantastycznych całonocnych warsztatach medialnych, które odbyły się w siedzibie Telewizji Polskiej TVP w Warszawie. Nauczono nas, jak robić krótkie relacje filmowe z wydarzeń polonijnych. Mam nadzieję, że w przyszłości wykorzystam tę wiedzę i będę mogła przysyłać relacje z naszych wydarzeń do TV Polonia, do czego organizatorzy warsztatów gorąco namawiali.

Tegoroczny Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą był zorganizowany na najwyższym poziomie, za co należą się gratulacje, ale również podziękowania skierowane do nowo powstałego Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego na czele z dyrektorem panem Jackiem Gołębiowskim. O Instytucie, do którego już od tego roku składamy wnioski o dotacje, można przeczytać więcej na stronie www.irjp.gov.pl Kolejny Kongres odbędzie się za dwa lata i mam nadzieję, że wtedy większa delegacja z Kanady weźmie w nim udział.

Swoją wizytę w Polsce rozpoczęłam od udziału w VI Światowym Zjeździe Polonii i Polaków z Zagranicy, który odbył się w Warszawie. Organizatorzy zaprosili mnie do panelu dyskusyjnego, w czasie którego omówiliśmy sytuację oświaty polonijnej w miejscu naszego zamieszkania, dyskutowaliśmy na temat roli,

jaką odgrywa oświata polonijna i zastanawialiśmy się nad tym, jakie są perspektywy jej rozwoju. W czasie swojego wystąpienia zwróciłam uwagę na to, że Polska mogłaby jeszcze bardziej pomóc nam w promocji szkolnictwa polonijnego, chociażby poprzez stworzenie funduszu na przygotowanie reklamy w języku angielskim i wykupienie czasu w lokalnej telewizji. W ten sposób dotarlibyśmy do niezrzeszonej Polonii i zachęciłibyśmy rodziców do zapisywania dzieci do szkół. Poprosiłam również o to, żeby uprościć sposób składania wniosków o dotacje i ich rozliczanie, a także, żeby przyznawać dotacje na realizację projektów na początku roku kalendarzowego, a nie pod koniec, kiedy projekty zostały już zrealizowane i to często w ograniczonym wymiarze z powodu braku funduszy.

Jak Państwo wiecie, przez wiele lat pracowałam w Zarządzie Kongresu Oświaty Polonijnej (KOP) pod kierownictwem prezes KOP pani dr Jolanty Tatary. Ostatnia kadencja KOP-u była bardzo trudna i to z wielu powodów, głównie z powodu pandemii i wewnętrznych rozgrywek, które doprowadziły do rozłamu w tej ważnej parasolowej organizacji edukacyjnej. Na szczęście dla oświaty polonijnej na świecie ustępującemu Zarządowi i wielu członkom KOP, którym dobro tej organizacji leży na sercu udało się powołać nowy Zarząd na czele z prezes panią Wiktoria Laskowską-Szczur z Ukrainy. Gratuluję naszej koleżance Teresie Szramek, która w obecnej kadencji KOP-u będzie pracowała w Komisji Rewizyjnej i mam nadzieję, że ze względu na swoje doświadczenie obejmie funkcję przewodniczącej tej Komisji. Nowemu Zarządowi KOP życzymy wielu sukcesów, spokoju i satysfakcji z wykonywanej pracy.

Kolejne wydarzenie w Polsce, w którym miałam przyjemność uczestniczyć to Gala finałowa konkursu „Być Polakiem” zorganizowana na Zamku Królewskim w Warszawie. Od kilku już lat jestem jurorem w tym konkursie. Według mnie jest to niezwykle ważny

dla dzieci i młodzieży polonijnej konkurs organizowany przez Fundację „Świat na Tak” na czele z panią poseł Joanną Fabisiak. Mam nadzieję, że będzie nadal kontynuowany i że już nigdy nie zabraknie na ten cel funduszy. Gratuluję organizatorom oraz uczniom z Kanady, którzy otrzymali nagrody i uczestniczyli w tym pięknym wydarzeniu. Mam nadzieję, że w przyszłym roku będzie ich więcej.

Drodzy nauczyciele, przed nami kolejny rok szkolny. Z pewnością będzie ciekawy i pracowity. Przypominam Państwu o Konkursie organizowanym przez Zarząd Główny ZNPwK pt. „Polskie ślady w Kanadzie” pod honorowym patronatem Funduszu Wieczystego Milenium. Zadaniem uczniów jest odnalezienie, udokumentowanie i opisanie miejsca związanego z tematem konkursu. Praca konkursowa powinna być wykonana w formie albumu lub pamiętnika, w którym znajdą się zdjęcia, mapki, rysunki, opisy odkrytych miejsc. Termin nadsyłania prac upływa 15 października, 2023 roku.

Życzę Państwu satysfakcji i wielu sukcesów w pracy z dziećmi i młodzieżą oraz zdrowia i pomyślności na każdy dzień. Dziękuję za Państwa pracę, o której z tak wielką dumą opowiadałam w Polsce.

Iwona Malinowska

XXIII WALNY ZJAZD SPRAWOZDAWCZO-WYBORCZY ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO W KANADZIE

W dniach 24 – 25 czerwca 2023 odbył się w Burlington XXIII Walny Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy ZNPwK, naktóry przybyli nauczyciele z wielu miast prowincji Ontario oraz z Edmonton i Montrealu. Oficjalnego otwarcia obrad zjazdowych dokonała prezes ZG, Iwona Malinowska, powitała serdecznie wszystkich obecnych, następnie przedstawiła porządek Zjazdu, który został zatwierdzony jednogłośnie.

Wybrane zostało Prezydium Zjazdu: przewodnicząca Lidia Pacak, zastępca Marzena Wekwejt i protokolanci: Beata Błaziak oraz Iwona Punturiero. Gościem honorowym była wicekonsul Sylwia Czerwińska z Konsulatu Generalnego RP w Toronto, która w swoim wystąpieniu podkreśliła, jak ważną rolę dla polonijnego szkolnictwa w Kanadzie pełni Związek Nauczycielstwa Polskiego, jak wiele cennych inicjatyw i przedsięwzięć podejmują jego członkowie, aby zachęcać dzieci i młodzież do nauki języka polskiego, do poznawania bogatej historii Polski, polskiej kultury i tradycji. Pani Konsul wręczyła najwyższe odznaczenie, jakim jest Medal Komisji Edukacji Narodowej długoletniej nauczycielce i dyrektor Polskiej Szkoły Św. Kazimierza w Toronto, Małgorzacie Rybak. Natomiast Komisja Odznaczeń

ZNPwK przyznała zasłużonym pedagogom 25 okolicznościowych złotych medalionów z popiersiem Mikołaja Kopernika z okazji przypadającego na rok 2023 Roku Kopernika ogłoszonego przez Sejm RP w związku z przypadającą 550 rocznicą urodzin oraz 480 rocznicą śmierci wielkiego polskiego Astronoma. Komisja przyznała też dyplomy uznania, które otrzymało 9 nauczycielek polskich szkół z Mississauga, Hamilton, Toronto, Edmonton i London obecnych na Zjeździe. Niewątpliwie najatrakcyjniejszą częścią Zjazdu były warsztaty metodyczne poprowadzone przez Agnieszkę Kaczmarczyk ze Stowarzyszenia KLANZA z Polski. Pani Agnieszka przygotowała niezwykle interesujące przykłady zajęć lekcyjnych, w których dominują muzyka, ruch, piosenka i dostosowane do nich rekwizyty. Zachwyty uczestników zajęć budziły proponowane przez prowadzącą metody pracy z uczniami, jej niespożyta energia, ciągły uśmiech i aktorskie zdolności. Po tak ogromnej dawce pomysłów na prowadzenie atrakcyjnych lekcji delegaci wrócili do obrad związkowych. Z uwagą wysłuchali sprawozdań ustępującego Zarządu Głównego i z zadowoleniem przyjęli udzielenie temu Zarządowi absolutorium. Do tradycji Walnych Zjazdów ZNP należą wycieczki na zakończenie pierwszego dnia obrad. Tym razem był to integracyjny wyjazd do winiarni Cornerstone Estate Winery w Niagara-on-the-Lake, prawdziwa biesiada przy ognisku z kiełbaskami i winem. Humory dopisywały, śpiewom przy akompaniamencie

Wieśka Kuta (akordeon) i Agnieszki Kaczmarczyk (gitara) nie było końca. Drugi dzień obrad Zjazdu to udział we Mszy Św. w Kościele pod wezwaniem Św. Gabriela w Burlington, a następnie dalsza część obrad zjazdowych, podczas których swoje sprawozdania złożyli prezesi Oddziałów ZNPwK – Teresa Bielecka (Mississauga), Agnieszka Błędowska

(Hamilton), Krystyna Dembowska (Edmonton), Lidia Pacak (Montreal) a także Ewa Moczarski, dyrektor Polskiej Szkoły im. St. Staszica w London. Po trzeciej części zajęć z Agnieszką Kaczmarczyk pracę rozpoczęły Komisje Zjazdowe: Statutowa i Komisja Rozwoju Związku. Zaproponowanych zostało dużo interesujących pomysłów do realizacji przez nowo

wybrany Zarząd Główny ZNPwK. Nie zabrakło też wypowiedzi delegatów reprezentujących swoje szkoły w całej Kanadzie, którzy dzielili się swoimi sukcesami, mówili o problemach i sposobach ich rozwiązywania. Była to wzajemna i bardzo cenna wymiana doświadczeń i inicjatyw, godnych popularyzowania w naszych polonijnych placówkach oświatowych.

Krystyna Haduch, Ula Trzpił, Victoria Wilk i Marzena Wekwejt – członkowie Lidia Pacak i Krystyna Dembowska – koordynatorzy terenowi

Ostatnim punktem obrad zjazdowych były wybory nowych władz Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie, a więc: Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej oraz Komisji Spraw Spornych.

Zarząd Główny ZNPwK na kolejną trzyletnią kadencję:

Iwona Malinowska – prezes
Teresa Szramek – I wiceprezes
i red. kwartalnika „Myśl”
Ewa Iwanicka – II wiceprezes
Sylwia Krupa – sekretarz generalny
Dorota Wilk – sekretarz finansowy
Iwona Punturiero – sekretarz protokołowy
Joanna Krzeszowska-Tambor, Danuta Baldyga,

Główna Komisja Rewizyjna: Ryszard Sopala, Magdalena Śpiewak-Kabza, Dorota Jasińska, Krystyna Doleczek i Krystyna Sowińska (Komisja ukonstytuuje się na pierwszym swoim zebraniu)

Komisja Spraw Spornych: Joanna Danicka-Garbacz, Ewa Moczarski, Krystyna Dembowska i Teresa Sobol
Wszystkim Członkom nowo wybranych władz ZNPwK składam serdeczne gratulacje oraz życzę sukcesów w pracy społecznej dla dobra i rozwoju polonijnego szkolnictwa w Kanadzie

Teresa Szramek

WARSZTATY METODYCZNE PODCZAS XXIII WALNEGO ZJAZDU ZNPwK W ZWIĄZKOWYM OBIEKTYWIE FOTOGRAFICZNYM

Warsztaty metodyczne stanowią niezwykle ważną część obrad zjazdowych Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie. Gościem XXIII Zjazdu, który odbył się dniami 24/25.06.2023 roku w Burlington była Agnieszka Kaczmarczyk, wyjątkowa i niepowtarzalna osobowość, prezeska Zarządu Stowarzyszenia KLANZA Oddział w Poznaniu, superwizorka Centrum Szkoleniowego KLANZA, trenerka III stopnia, autorka interesujących szkoleń metodycznych z zakresu pedagogiki zabawy oraz rozwoju osobistego nauczycieli. Zapraszamy do obejrzenia fotoreportażu z zajęć prowadzonych przez naszego gościa. (T.S)

Po kilku godzinach obrad i zajęć nauczyciele wyjechali do polskiej winiarni -Cornerstone Estate Winery w Beamsville, żeby zrelaksować się przed kolejnym wymagającym dniem obrad, wyborów i dyskusji na temat sytuacji szkolnictwa polonijnego w Kanadzie.

SPRAWOZDANIE PREZESA ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO W KANADZIE IWONY MALINOWSKIEJ ZA OKRES OD 2017 DO 2023 ROKU.

Szanowni Państwo,
Przedstawiając sprawozdanie z mojej działalności w ZG ZNPwK, chciałabym podkreślić, że chociaż często używam słowa „Ja”, to moja praca była i jest ściśle związana z pracą całego Zarządu. Był to nasz wspólny wysiłek, nasze wspólne projekty i wspólne sukcesy. Dlatego pozwoliłam sobie rozpocząć moje sprawozdanie od wydarzeń, które wspólnie zorganizowałyśmy.

1. WYDARZENIA I KONKURSY ZORGANIZOWANE PRZEZ ZARZĄD GŁÓWNY ZNPwK

- ▶ Uroczysty Bankiet z okazji 55-lecia ZNP w Kanadzie. Gościem honorowym bankietu była Minister Edukacji Narodowej Anna Zalewska.
- ▶ I i II Olimpiada Wiedzy o Polsce dla uczniów z Toronto, Montrealu, Edmonton, Nowego Jorku i Chicago. To był wielki sukces naszej organizacji.
- ▶ Szkolna Gala „UCZEŃ ROKU” organizowana każdego roku już od 10 lat
- ▶ Spotkania z dyrektorami/koordynatorami szkół i prezesami Oddziałów z Ontario w celu omówienia spraw dotyczące działalności ZNP i pracy w szkołach polonijnych. Przedstawienie uczestnikom propozycji różnych podręczników do nauczania języka polskiego.
- ▶ Uroczysty obiad z okazji Dnia Nauczyciela – docenienie pracy nauczycieli polonijnych i podziękowanie za ich trud.
- ▶ Narodowe Czytanie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda zorganizowane kilkakrotnie w Burlington.
- ▶ Konkurs „Dekorujemy Nasz Dom na Boże Narodzenie – za każdym razem ponad 100 prac konkursowych i od 7.000 do 9.000 polubień na Facebooku ZNP- wspinała reklama dla ZNPwK .
- ▶ Dzień dwujęzyczności zorganizowany w Parku Paderewskiego.
- ▶ Parada Konstytucji 3 Maja w Toronto- ZG pomaga szkołom biorącym udział w Paradzie – zamawia autobusy szkolne, koszulki, flagi, czapki, poczęstunek itd.

- ▶ Wakacyjny Konkurs „Polskie ślady w Kanadzie” pod honorowym patronatem Funduszu Wieczystego Milenium.
- ▶ XVI Zjazd nauczycieli polonijnych i komitetów rodzicielskich w Toronto 2023

Ponadto:

- ▶ Konkurs Mistrz Pięknego Czytania – odpowiedzialna wiceprezes E. Iwanicka
- ▶ Konkurs na najpiękniejsze wypracowanie w języku polskim - odpowiedzialna wiceprezes T. Szramek

PODRĘCZNIKI

- ▶ „ Powiedz to z nami po polsku” autorstwa Marii Łaszkiwicz z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
Razem z wiceprezes Ewą Iwanicką przygotowałyśmy spis treści podręcznika, na podstawie którego był on tworzony. Ja dodatkowo opracowałam słowniczek polsko-angielski zamieszczony na końcu podręcznika.
- ▶ Napisałam podręcznik” Ćwiczenia do Elementarza” dla klas najmłodszych.
Jest on uzupełnieniem podręcznika „Mój pierwszy Elementarz” autorstwa Alicji Karczmarzkiej – Strzebońskiej. Sprowadzamy go z Polski.
- ▶ Album o Polsce – przewodnik po Polsce skierowany do uczniów klas starszych szkoły podstawowej i pisany specjalnie dla Kanady.
Wraz z autorkami zatrudnionymi przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska oraz nauczycielkami z Kanady tworzyłam ten Album. Dziękuję koleżankom Ewie Iwanickiej (Hamilton, On), Krystynie Dembowskiej (Edmonton, AB) i Teresie Sobol (Montreal, PQ) za współpracę nad korektą tekstów i dziesiątki, a może nawet i setki godzin spędzonych nad tym Albumem.
- ▶ Każdego roku pod koniec wakacji przesyłam do wydziałów oświaty w Ontario uaktualniony katalog

podręczników rozprowadzanych przez nasz Związek.

ODZNACZENIA i DYPLOMY

► Wprowadzenie srebrnych i brązowych odznak ZNP – ważnym osiągnięciem obecnego Zarządu było zakupienie srebrnych (za 15 lat) i brązowych (za 10 lat pracy) odznak ZNP. Dzięki temu nauczyciele nie muszą czekać 20 lat, żeby otrzymać odznak ZNP.

► Wysyłałam do Konsulatów/MEiN wiele wniosków o przyznanie nominowanym nauczycielom Medali KEN, które wręczone zostały w czasie uroczystego bankietu 55-lecia ZNPwK, w czasie ceremonii zorganizowanych przez Konsulaty oraz w czasie XVI Zjazdu Nauczycieli Polonijnych i Komitetów Rodzicielskich w Toronto.

► Wprowadzenie nowych dyplomów uznania dla nauczycieli za ich oddaną pracę i wręczanie ich na Zjazdach i uroczystościach organizowanych przez ZG ZNPwK.

SZKOLENIA

► Zorganizowałam w Holiday Inn w Toronto 4-dniowego szkolenia dla kandydatów na przyszłych nauczycieli polonijnych. Zajęcia prowadziły: dr hab. Agata Ročko z Warszawy oraz wiceprezes Ewa Iwanicka.

► Prowadziłam rekrutację na studia podyplomowe w Polsce organizowane przez MEiN. Wysyłam nadesłane wnioski kandydatów do konsulatów w Toronto, Montrealu i Vancouver w celu zaakceptowania nadesłanych zgłoszeń.

► Zorganizowałam wiele szkoleń stacjonarnych dla nauczycieli prowadzonych w różnych terminach przez GLOSSA, KUL, Halinę Żurawski ze Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce oraz Magdalenę Dembowską z Hiszpanii.

► Zorganizowałam szkolenia online w okresie pandemii- w tym czasie mieliśmy dziesiątki szkoleń online mających na celu poznanie różnych platform i możliwości uczenia online. Szkolenia prowadzone były przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

REPREZENTOWANIE ZNPwK

Kongres Oświaty Polonijnej - Przez 8 lat pełniłam

funkcję sekretarza.

► Brałam udział w wielu zebraniach, obradach prezydium, zjazdach sprawozdawczych i wyborczych KOP w Krakowie. W ubiegłym roku zrezygnowałam z tej funkcji i z pracy w Zarządzie KOP.

Rada Oświaty Polonijnej przy MEiN – od 9 lat jestem jednym z 17 członków ROP reprezentujących oświatę z całego świata.

► Każdego roku brałam udział w posiedzeniach ROP w Ministerstwie Edukacji Narodowej w Warszawie lub na spotkaniach wirtualnych. Zdawałam relację z działalności ZNPwK i informowałam o problemach, z jakimi borykają się szkoły polonijne w Kanadzie.

Rada Polonii Świata

► Wzięłam udział w Zjeździe Rady Polonii Świata w Warszawie. W lipcu br. wezmę udział w kolejnym Zjeździe, który odbędzie się w dniach 29.06-2.07.2023

Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych

► Każdego roku, z wyjątkiem bieżącego, biorę udział w Zjeździe nauczycieli polonijnych organizowanym przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. Często jestem zapraszana do udziału w panelach dyskusyjnych. Takie spotkania są ważne ze względu na wyrobienie pozycji ZNPwK w środowisku, nawiązywanie kontaktów, spotkania z władzami, partnerami od dotacji itd.

Zjazdy Nauczycieli Polonijnych i Komitetów Rodzicielskich w USA

► Od lat staram się blisko współpracować ze Zrzeszeniem Nauczycieli Polskich w Ameryce w Chicago, Centralą Polskich Szkół Doksztalających w Nowym Jorku i Forum Nauczycieli Polonijnych Zachodniego Wybrzeża. Pozwala to na wymianę doświadczeń i wyrobienie wspólnego stanowiska w kluczowych sprawach dotyczących szkolnictwa polonijnego.

Rada Konsultacyjna przy Konsulacie

► Od czasu do czasu w zależności od zaproszenia z Konsulatu biorę udział w spotkaniach organizowanych w Konsulacie Generalnym w Toronto, których celem jest przedyskutowanie bieżących tematów podanych

przez urzędującego Konsula.

W roli jurora:

► Od wielu lat oceniam prace nadesłane na Konkurs „Być Polakiem”- ostatnie 3 lata w grupie filmowej.

► Od początku Konkursu Recytatorskiego „Słowem-Polska” pod patronatem Małżonki Prezydenta RP oceniam recytacje uczniów z całego świata.

► Od kilku lat jestem jurorem Międzynarodowego Konkursu Fotograficznego „Polska w Obiektywie Polonijnego Dziecka” organizowanym przez Forum Polskich Szkół w Holandii.

WSPÓŁPRACA ZE SZKOŁAMI, ODDZIAŁAMI ZNP I ORGANIZACJAMI POLONIJNYMI

► Liczne wizyty w szkołach w Ontario z okazji jubileuszy, nadania imienia szkole, uroczystości szkolnych, Jasełek.

► Wizyta w Montrealu na zaproszenie prezes Oddziału ZNPp. Lidii Pacak- spotkanie z nauczycielami na uroczystości z okazji Dnia Nauczyciela.

► Udział w kilku zebraniach Oddziału Mississauga na zaproszenie prezes Teresy Bieleckiej.

► Dwudniowa wizyta w kilku szkołach polonijnych w Chicago na zaproszenie Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce.

► Wizyta w Chicago na światowej inauguracji projektu Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” „Z Kopernikiem przez świat”, w którym Związek Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie jest jednym z Partnerów oraz na Jubileuszu 70-lecia Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce.

► Udział w wielu uroczystościach i spotkaniach różnych organizacji polonijnych.

WNIOSKI O DOTACJE I ROZLICZENIA

► Każdego roku składałam wnioski/prośby o dotacje do:

* Konsulatu Generalnego RP w Toronto

* Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

* Fundacji Millennium

* organizacji polonijnych w Kanadzie

► Nawiązałam współpracę z nowo powstałym Instytutem Rozwoju Języka Polskiego im. św.

Maksymiliana Marii Kolbego . Do nich będziemy teraz składać wnioski o dotacje na projekty edukacyjne.

► Pod koniec roku kalendarzowego wraz z sekretarką finansową p. Dorotą Wilk rozliczamy dotacje otrzymane ze Stowarzyszenia Wspólnota Polska. Bardzo dziękuję koleżance Dorocie za współpracę i wieloletni wysiłek włożony w rozliczanie trudnych i bardzo szczegółowych dotacji z Polski.

PROJEKT: WPROWADZENIE JĘZYKA POLSKIEGO DO SZKÓŁ KANADYJSKICH

► Od kilku lat pracuję z rodzicami i nauczycielami nad tym, żeby w jednej z kanadyjskich szkół katolickich w Mississaudze wprowadzono język polski. W ten sposób dzieci mogłyby się uczyć j. polskiego każdego dnia. Po obejrzeniu naszej prezentacji i przeanalizowaniu danych wydział oświaty odrzucił nasz wniosek, ale nie zamknął sprawy. W międzyczasie też współpracuję z grupą osób starających się o wprowadzenie j. polskiego do szkoły w Toronto.

► Znalazłam polską kandydatkę na kuratora oświaty w Mississaudze i prowadziłam jej kampanię wyborczą w środowisku polonijnym. Niestety nasza kandydatka odpadła w wyborach.

PROWADZENIE BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU

► W czasie całej kadencji załatwiałam sprawy związane z działalnością ZNP i realizowanymi projektami.

► Prowadziłam korespondencję e-mailową z nauczycielami, rodzicami uczniów, placówkami dyplomatycznymi, ministerstwami i instytucjami w Polsce. Odpowiadałam na telefony kierowane do ZNPwK.

► Prowadziłam stronę internetową ZNPwK – www.znpca.com oraz stronę Facebook ZNPwK

Bardzo dziękuję moim koleżankom z Zarządu Głównego ZNPwK za wspieranie i owocną współpracę, za zaangażowanie, poświęcenie i setki godzin pracy społecznej. Mijająca kadencja nie była łatwa, szczególnie w okresie pandemii, ale dałyśmy radę.

Dziękuję prezesom Oddziałów, dyrektorom szkół i wszystkim nauczycielom za współpracę.

Iwona Malinowski

SPRAWOZDANIE WICEPREZES TERESY SZRAMEK

1. „Myśl” – kwartalnik ZNPwK

Szanowni Państwo, funkcję redaktor naczelnej naszego kwartalnika przejąłam w grudniu 2002 roku od koleżanki Ireny Basiukiewicz, której to pismo zawdzięcza dzisiejszy tytuł (od 1998 roku), która przewodziła zespołowi redakcyjnemu w latach 1997-2002. Moje sprawozdanie rozpocznę od kilku zdań historii naszego czasopisma, którego początki sięgają roku 1943. Swoją wiedzę oparłam na materiałach archiwalnych, szukając pierwszych wydań biuletynu i publikacji na jego temat. W 1976 roku Barbara Głogowska, harcerka i nauczycielka spróbowała odpowiedzieć na pytanie, „Kiedyś się narodził biuletynie nauczycielski?”. I nie mamy wątpliwości, że jego początki sięgają właśnie roku 1943, kiedy jeszcze nie istniał ZNPwK, ale istniała już Rada Edukacyjna ZPwK. Wtedy pojawiła się wielka potrzeba znalezienia formy kontaktów pomiędzy nauczycielami. I tak wymyślono biuletyn. Ukazywał się nieregularnie, w bardzo ubogiej formie graficznej, ale jak twierdziła pani Basia, cytując: „spełniał wielkie i piękne zadania. Dzięki niemu trzymała się razem rodzina nauczycielska”. Mamy więc osiemdziesiąt lat, ale kondycja pisarska i wydawnicza nam dopisuje. Od roku 1970 pismo wydawane jest jako kwartalnik i jest wysyłane bezpłatnie do wszystkich członków ZNP w Kanadzie, do Ambasady RP w Ottawie i Konsulatu Generalnego RP w Toronto, do Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Warszawie, do Biblioteki Narodowej w Warszawie i kilku bibliotek uniwersyteckich oraz do kanadyjskiego archiwum narodowego w Ottawie. Obecnie zespół redakcyjny tworzą: Teresa Szramek (redaktor naczelna), Gerard Paszkiewicz od 2021r, wcześniej Jaromir Górczyński (opracowanie graficzne), Iwona Malinowski oraz okazjonalnie Maria Milewska. Kolportażem zajmuje się: Dorota Wilk. Od 2007 roku do chwili obecnej Biuletyn drukowany jest w drukarni Graphprint w Mississauga. Regularne wydawanie „Myśli” uzależnione jest od instytucji w Polsce, do których zwracamy się o pomoc finansową składając wnioski odpowiednio uzasadniane

Przez kilka lat wydawany był dzięki pomocy finansowej Konsulatu RP w ramach programu rządowego reaalizowanego w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą zlecanego przez Kancelarię Senatu RP. Obecnie naszym partnerem jest Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, a nasz projekt finansowany jest ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą. Bez pomocy naszych partnerów nie byłoby możliwe wydawanie „Myśli” i za tę pomoc bardzo im serdecznie dziękuję. Nasz magazyn redaguje społecznie grupa autentycznych pasjonatów, ludzi, którym bardzo zależy, aby był on nowoczesnym forum wymiany doświadczeń pedagogiczno-wychowawczych, aby zawierał informacje o działalności polskich szkół w Kanadzie, informacje o ważnych wydarzeniach organizowanych przez Oddziały Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie. Niezmiennie od lat apeluję do nauczycieli o współredagowanie Biuletynu i ponawiam zaproszenie do współpracy wszystkich pedagogów, którzy chcieliby podzielić się z nami swoimi osiągnięciami w nauczaniu języka polskiego w Kanadzie. Zawsze chętnie zamieszczamy i zamieszczając będziemy ciekawe materiały mogące służyć jako pomoc w przygotowaniu interesujących lekcji. O tym, jaki jest i jaki będzie w przyszłości nasz kwartalnik decydujemy my wszyscy. Jego łamy są otwarte dla wszystkich. Wspólnie bowiem zapisujemy historię polonijnego szkolnictwa w Kanadzie. Biblioteka Narodowa w Warszawie, która archiwizuje polonika z całego świata otrzymuje od nas również kolejne numery „Myśli”.

Jako redaktor naczelna „Myśli” bardzo sobie cenię współpracę z całym zespołem redakcyjnym, któremu bardzo zależy na dobrej jakości naszego kwartalnika. Dziękuję bardzo serdecznie tym wszystkim, którzy przesyłają nam swoje sprawozdania z uroczystości szkolnych. Są one bowiem bodźcem do działania dla innych. Ponawiam swój apel do nauczycieli o przysyłanie ciekawych propozycji lekcji, sprawozdań

z uroczystości szkolnych, relacji z interesujących inicjatyw, które można by wprowadzić w innych placówkach oświatowych.

2. Sprawozdanie Komisji Konkursowej na Najpiękniejsze Wypracowanie w Języku Polskim.

Od 60 lat Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie jest organizatorem konkursu na najpiękniejsze wypracowanie w języku polskim. Konkurs od samego początku finansuje w całości Fundacja im. Adama Mickiewicza w Kanadzie. Współpraca z Fundacją układa się znakomicie i wzorowo. Nasz konkurs jest bardzo wysoko oceniany przez kuratorów Fundacji. W okresie sprawozdawczym, a więc od 2018 odbyły się 4 konkursy.

- * 58 Konkurs – 3 lutego 2018 r. z udziałem 39 szkół
- * 59 Konkurs – 9 lutego 2019 r. z udziałem 42 szkół
- * 60 Konkurs – 25 stycznia 2020 r. z udziałem 41 szkół
- * 61 Konkurs – 25 lutego 2023r z udziałem 21 szkół

Łącznie do konkursów przystąpiło 6970 uczniów. Do oceny przesłano 1260 wypracowań. Komisja nagrodziła 529 najlepszych wypracowań przekazując dyplomy i nagrody pieniężne (I nagroda - \$30.00, II nagroda - \$25.00 i trzecia nagroda - \$20.00). W tym roku Komisja Konkursowa zdecydowała o podniesieniu kwot na I nagrodę \$40.00, na II nagrodę - \$30.00 i trzecią nagrodę -\$25.00

Nadesłane prace oceniała Komisja w składzie: Ryszard Sopala, Zuzanna Stupak, Teresa Szramek (przewodnicząca) i Dorota Wilk. Prac nadesłanych na 61 Konkurs nie oceniała Zuzanna Stupak, zastąpiła ją kol. Grażyna Wanat. Zapoczątkowana przez Zarząd Główny poprzedniej kadencji inicjatywa włączenia nauczycieli naszych szkół w układanie haseł i tematów konkursowych sprawdziła się w praktyce. Konkurs stał się w ten sposób naszym wspólnym dziełem, a jego tematyka bardziej zróżnicowana. Hasła i tematy do kolejnych edycji Konkursu opracowali nauczyciele: Polskiej Szkoły im. Jana Brzechwy w Milton, Polskiej Szkoły Erindale Secondary School w Mississauga,

Polskiej Szkoły Grupy 2 ZPwK w Hamilton oraz ZG ZNPwK. Wszystkim składam serdeczne podziękowania. W okresie ogólnoswiatowej pandemii Covid19, kiedy nasze szkoły prowadziły zdalne nauczanie, chcąc zachęcić naszych uczniów do pisania wymyśliłam Konkurs Poetycki w 2021r. i w następnym 2022 Konkurs Literacki poszerzając w ten sposób formę wypowiedziania się o prozę. Obydwa konkursy dowiodły, że warto było je zorganizować. Udowodniły, że młodzi ludzie potrafią wspaniale wyrażać swoje myśli i postawy życiowe, są świetnymi obserwatorami otaczającej nas rzeczywistości. Ich prace oceniały Joanna Bochenek, Grażyna Wanat, Teresa Szramek i Dorota Wilk. Nagrody sfinansowane zostały przez Fundację im. A. Mickiewicza. Do moich obowiązków przewodniczącej Komisji Konkursowej należało koordynowanie całością konkursu, a więc: ustalanie terminów, przygotowywanie komunikatów (regulaminów, haseł i tematów), kontakty z drukarnią w celu druku dyplomów, a przede wszystkim stały kontakt z Fundacją im. A. Mickiewicza poprzez redagowanie próśb o sponsorowanie konkursu, informacje o formie realizacji przyznanych funduszy oraz ocenianie prac uczniowskich. To właśnie specjalne podziękowanie należy się Fundacji im. A. Mickiewicza w Kanadzie. Bez poparcia kuratorów poprzez finansowanie Konkursu jego realizacja byłaby niemożliwa. Dziękujemy za pomoc w kultywowaniu języka polskiego na kanadyjskiej Ziemi. Składam również serdeczne podziękowanie nauczycielom zaangażowanym w przygotowanie uczniów i przeprowadzenie konkursów w swoich szkołach. Serdecznie dziękuję jurorom: Ryszardowi Sopali, Zuzannie Stupak, Grażynie Wanat i Joannie Bochenek za uważne czytanie, za wszystkie sugestie i uwagi, za nagradzanie rzeczywiście najpiękniejszych prac. Osobne podziękowanie kieruję pod adresem kol. Doroty Wilk, do której należała cała praca administracyjna – kompletowanie i wysyłanie dyplomów i nagród. Zwracam się z apelem do nauczycieli, aby przesyłali wybrane przez siebie najlepsze prace i na adres koordynatorki konkursu. Niestety z przykrością stwierdzam, że niektórzy niezbyt uważnie czytają wysyłane przez nas komunikaty.

3. Kolportaż podręczników

Jak Państwu wiadomo od wielu lat zajmuję się wysyłką podręczników do szkół a także ich dowożeniem, jeżeli jest taka możliwość, aby zaoszczędzić na kosztach pocztowych opłat, które są bardzo wysokie. Ze swoich obowiązków starałam się wywiązywać sumiennie, ale to praca wymagająca nie tylko czasu, ale przede

wszystkim siły. Ze względu na stan zdrowia nie będę więcej zajmować się książkami. Koleżanki i Koledzy, dziękuję za lata wzajemnych i miłych kontaktów.

Życzę pomyślnych obrad zjazdowych dla dobra i dalszego rozwoju Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie

Z szacunkiem
Teresa Szramek

SPRAWOZDANIE II WICEPREZESA ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZNP w KANADZIE W LATACH 2018 - 2023

W czerwcu 2017 roku w czasie XXII Walnego Zjazdu ZNP w Kanadzie została mi powierzona zaszczytna funkcja II wiceprezesa tej organizacji. W miarę moich możliwości i doświadczeń pedagogicznych, przez minione 6 lat starałam się sumiennie wypełniać moje obowiązki. Uczestniczyłam we wszystkich realizowanych przez Zarząd Główny projektach i uroczystościach, od Jubileuszu 55-lecia ZNP w Kanadzie, Zjazdu Nauczycieli Polonijnych i Komitetów Rodzicielskich w Toronto aż do odbywającego się obecnie XXIII Walnego Zjazdu naszej organizacji.

Moim najważniejszym zadaniem w ZG a równocześnie marzeniem wieloletniego nauczyciela, było zapewnienie szkołom polskim w Kanadzie nowych pomocy dydaktycznych i podręczników do nauki języka polskiego jako drugiego a coraz częściej obcego dla dzieci. Zajmowałam się wyszukiwaniem i sprowadzaniem do Kanady gier, pomocy i zabaw dydaktycznych oraz podręczników, które potem przedstawiałam na organizowanych przez ZG warsztatach metodycznych. Naszym wspólnym sukcesem - ZG ZNPwK - było wydanie podręcznika do nauki języka polskiego jako drugiego w nauczniu wczesnoszkolnym „Powiedz to z nami po polsku”, z którego korzystają obecnie polskie szkoły w Kanadzie.

Od wielu lat jestem koordynatorką Konkursu

Czytelniczego „Mistrz Pięknego Czytania” organizowanego przez ZG dla uczniów szkół polonijnych w Ontario. Przygotowanie tego konkursu pochłania bardzo dużo mojego czasu: wyszukiwanie ciekawych powieści, zamówienie ich do Kanady, ułożenie zestawów pytań sprawdzających znajomość przeczytanej książki, wybranie komisji konkursowych i przygotowanie dla nich materiałów. Coraz trudniej jest znaleźć odpowiednią powieść do czytania dla naszych uczniów. Z entuzjazmem zostały przez nich przyjęte, zaproponowane im interesujące powieści współczesnego pisarza Andrzeja Maleszki z serii „Magiczne drzewo”. Uczestnicy konkursu przeczytali już „Czerwone krzesło” i „Tajemnicę mostu”.

Wielkim wyzwaniem dla mnie i koleżanek z ZG było przygotowanie, przez 2 lata w czasie pandemii, wirtualnych Konkursów Czytelniczych, w których mogli wziąć udział uczniowie z całej Kanady.

Obecnie, moja codzienna rzeczywistość w pracy w ZG to w większości: wirtualne spotkania, korespondencja e-mailowa, pomoc w pisaniu komunikatów, reprezentowanie ZG ZNP na różnych uroczystościach oraz realizacja zaplanowanych przez nas projektów. Jestem dumna z tego, że mogłam pełnić funkcję II wiceprezesa i razem z koleżankami pracować dla dobra oświaty polonijnej.

Ewa Iwanicka
II wiceprezes ZG ZNPwK

SPRAWOZDANIE KOMISJI REWIZYJNEJ ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZNP W KANADZIE

Komisja Rewizyjna Zarządu Głównego ZNP w Kanadzie Ryszard Sopala (przewodniczący), Magdalena Śpiewak-Kabza i Janusz Drzymała zebrała się dnia 20 czerwca 2023 r. w mieszkaniu przy 3397 Frobex Court w Mississauga, aby dokonać dalszej kontroli dokumentów finansowych prowadzonych przez panią Dorotę Wilk.

Uczestnicy Zjazdu w roku 2017 ustalili, aby kontrolę w miarę możliwości przeprowadzać każdego roku, a nie tylko przed samym Zjazdem. Była to bardzo dobra inicjatywa, gdyż ze względu na ogrom czynności dokonywanych przez sekretarza finansowego Komisja miała ułatwioną pracę przy sprawdzaniu dokumentacji tylko z jednego roku.

Komisja Rewizyjna przeprowadziła kontrolę dokumentacji finansowej prowadzonej przez Panią Dorotę Wilk w trzech terminach:

- 1.20 września 2018 roku
2. 7 października 2019 roku
3. 22 września 2020 roku.

Poprzedzonych kontrolach Komisja stwierdziła, że dokumentacja prowadzona przez Panią Wilk odzwierciedla jasno i przejrzysto wszystkie operacje finansowe. Nie stwierdzono żadnych zaniedbań i nieścisłości. Zalecenia Komisji były realizowane. Po każdorazowej kontroli Komisja przekazała do Zarządu Głównego protokoły z przeprowadzonych kontroli (patrz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej umieszczone w Biuletynie „Myśl” Nr.213)

Na podstawie tych protokołów Komisja udzielała absolutorium Zarządowi Głównemu ZNP, który działał bez przeszkody (szczególnie w okresie epidemii Covid-19). W okresie obecnej kontroli – przedzjazdowej Komisja miała więcej pracy, gdyż w sprawozdaniu sekretarza finansowej p. Doroty Wilk,

tak w przychodach jak i rozchodach przeplatały się kwoty dotyczące Zjazdu Polonijnego jak i naszej działalności finansowej. Rzetelna i ofiarna praca jako sekretarz finansowej obydwu Zjazdów, pani Dorota sumiennie wykonała swoją pracę.

Dokładne Sprawozdanie Finansowe p.Dorota Wilk przedstawiła na załączonych arkuszach papieru. Proszę zwrócić uwagę, że kwoty te są z okresu 6 lat (od ubiegłego Zjazdu do obecnego).

Na podstawie innych udostępnionych dokumentów stwierdzono prawidłową i sumienną pracę pani Doroty Wilk.

Serdecznie dziękujemy za żmudną pracę na rzecz naszego Związku oraz życzymy Pani dalszego zaangażowania w tej trudnej pracy. Komisja ma jedną uwagę – na przyszłość proszę nie łączyć spraw naszego Związku z innymi organizacjami (chodzi o sprawy finansowe). Na podstawie wyników kontroli Komisja Rewizyjna stawia wniosek o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie.

Ryszard Sopala
– przewodniczący Komisji Rewizyjnej.

Związek Nauczycielstwa Polskiego

Oddział Mississauga

Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddział Mississauga w Kanadzie istnieje od 2000 roku. Do tej pory funkcję prezesów pełniły: Elżbieta Jacuk, Marta Kotarska, Wiesława Stanisławczyk oraz Aneta Ostrowska-Nakoneczna. Obecny Zarząd to: Prezes - Teresa Bielecka, Wiceprezes - Bożena Szwed, Sekretarz - Joanna Gadomski, Skarbnik - Beata Błaziak, Protokolant - Renanta Zapalska. Członkowie Zarządu: Anna Czarnomska, Maria Gajowniczek, Agnieszka Jurzysta, Magdalena Kabza-Śpiewak, Agnieszka Lepla, Bożena Pasierbek oraz Ewa Woźniak. Do Oddziału ZNP w Mississauga należą nauczyciele ze szkół podstawowych i szkół średnich - w Brampton, Bolton, Milton, Mississauga i Toronto.

W ciągu dwudziestu trzech lat członkowie Zarządu

zorganizowali konkursy plastyczne: „Znasz-li ten kraj”, „Muzyka Chopina inspiracją prac plastycznych”, „Pocztówka z Polski”, „Polskie stroje ludowe”, „Ilustracja do mojej ulubionej książki”, „Miasto, w którym mieszkam”, „Piękna nasza Polska cała”, „Pocztówki-kartki okolicznościowe”, „Zamki i dworki w Polsce”, „Ulubione dobranocki naszych rodziców”, „Niepodległa w naszych oczach” „Polskie kapliczki” oraz „Ilustracja do hymnu Polski”. Owocem konkursów plastycznych pt.: „Polskie tradycje bożonarodzeniowe w formie kartki świątecznej”

oraz „Polskie tradycje wielkanocne w formie kartki świątecznej” było wydrukowanie najładniejszych kartek, które cieszyły się wielką popularnością wśród Polonii. Wręczanie nagród, połączone z występami uzdolnionej młodzieży, odbywało się w Domu Seniora Wawel Villa w Mississauga, w Konsulacie RP w Toronto, w dolnej sali parafialnej Kościoła Maksymiliana Kolbe w Mississauga, a ostatnio w Polskim Centrum Kultury im. Jana Pawła II w Mississauga.

Zorganizowaliśmy cztery Konkursy Geograficzne pt.: „Wędrujemy po mapie Polski”, po raz pierwszy w 2020 r.

Konkurs Historyczny „Dzieje Polski”, a ostatnio po

raz pierwszy w czerwcu 2023 roku Konkurs Piosenki ” Bursztynowe nuty”, w którym to konkursie mogliśmy podziwiać piękny śpiew dzieci w wieku od 4 do 18 lat.

Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddział Mississauga bierze udział w akcji BohaterON. Kartki wykonane w 2018 roku przez dzieci zostały wręczone w czasie wielkiej uroczystości zorganizowanej z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości, uczestnikowi Powstania Warszawskiego Panu Bolesławowi Rybce.

Przez ostatnie dwa lata (2021, 2022) w czasie wakacji organizowałyśmy półkolonie: „Wakacje po polsku”, których celem było doskonalenie języka polskiego wśród dzieci polonijnych od 5 do 12 roku życia. Półkolonie cieszyły się wielkim powodzeniem.

Dzieci oprócz zajęć doskonalących język ojczysty, miały zajęcia sportowe (piłka nożna, siatkowa, tenis stołowy, kręgle), zajęcia kulinarne (przygotowanie kanapek, deserów), odbyła się wycieczka autokarowa do Parku im. I.J. Paderewskiego, spotkania z weteranami i znanymi w Polonii Polakami.

Wzięliśmy udział w obchodach Dnia Polskiego w

Mississaudze, gdzie sprzedawaliśmy chleb ze smalcem i ogórkiem, aby zdobyć fundusze na nagrody dla uczniów za udział w konkursach, a w tym roku szkolnym- 2022/2023 będziemy zajmować się zabawami i grami sportowymi w sekcji dziecięcej. Członkowie Zarządu wraz z nauczycielami należącymi do Oddziału, uczestniczą w uroczystościach patriotycznych jak: Święto Niepodległości Polski czy też Przemarsz 3 Majowy. Uczestniczą w zjazdach organizowanych przez Zarząd Główny ZNP w Kanadzie, doksztalając się zawodowo i biorą udział w kursach metodycznych organizowanych przez Zarząd Główny ZNP, IPN, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie oraz KUL. Wyjeżdżają na Zjazdy Nauczycieli Polonijnych i Komitetów Rodzicielskich w USA.

Zarząd ZNP Oddział Mississauga nawiązał ścisłą współpracę z Konsulatem Generalnym RP a także ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”.

Stale współpracujemy z Polskim Centrum Kultury im. Jana Pawła II i pomagamy w organizacji obchodów Świąt Bożego Narodzenia, Dnia Rodziny oraz Dnia Dziecka. W czasie tych wydarzeń organizujemy dla dzieci zajęcia artystyczne oraz gry i zabawy ruchowe

Teresa Bielecka

Sprawozdanie z pracy Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie Oddział Hamilton za okres 2018 – 2023

Nasza działalność, w okresie sprawozdawczym, przypadła na okres ostatnich 5 lat od roku 2018 do roku 2023. W tym okresie w skład zarządu ZNPwK Oddział Hamilton wchodzili: prezes – Błędowska Agnieszka, wice-prezes - Urszula Trzpił, sekretarz finansowy - Alina Danelska, sekretarz protokołowy - Alina Rzeczkowska, członkowie zarządu: Monika Karpińska, Marynowicz Danuta, Nietresta Lucyna, Punturiero Iwona, Sowińska Krystyna , Węglarz Antonina.

Zarząd Oddziału działał w oparciu o roczne plany pracy prezentowane w formie tzw. *Kalendarium*, które zwykle obejmuje dany rok szkolny czyli okres od września do czerwca. *Kalendarium* jest także aktualizowane na bieżąco.

Działalność Oddziału w każdym roku obejmuje następujące sfery:

1. *działalność związaną z przygotowaniem i prowadzeniem konkursów dla uczniów szkół podstawowych i średnich,*
2. *działalność reprezentacyjną,*
3. *planowana działalność szkoleniowo dydaktyczną.*

Dziesięcioosobowy Zarząd składający się ze skarbnika, sekretarza, wiceprezesa, prezesa oraz członków uczeszczył w zebraniach Zarządu, które odbywały się regularnie w ramach potrzeby. Z

zebrań sporządzane były protokoły. Stałym miejscem spotkań Zarządu była Biblioteka im. Adama Mickiewicza w Hamilton. Podczas pandemii Covid-19, zebrania organizowane były drogą internetową na platformie Zoom.

Podczas zebrań występowały elementy szkoleniowe oraz zajmowaliśmy się sprawami bieżącymi.

Wydarzenia i Konkursy:

W okresie sprawozdawczym kontynuowano organizację wprowadzonego przez nas 14 lat temu konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży szkół polonijnych. Podczas pandemii Covid-19, konkursy zostały zawieszono z powodów utrudnień, jakie wystąpiły podczas tego okresu. Niemniej jednak, Konkurs Plastyczny, którego początki sięgają 2008 roku organizowany jest pod innymi hasłami.

- Hasłami konkursu w roku szkolnym 2019/2020 były: „100. Rocznica Urodzin Świętego Jana Pawła II” oraz „Setna Rocznica Bitwy Warszawskiej, Rok 1920 – Cud nad Wisłą”.
- W roku szkolnym 2022/2023 hasłem było: „Życie i praca Mikołaja Kopernika”. Dzieci i młodzież bardzo chętnie biorą udział w naszych konkursach. W tym roku prace studentów ze szkół podstawowych oraz szkoły średniej wystawione były w sali pod Kościołem Św. Stanisława Kostki w Hamilton, a potem podczas konkursu recytatorskiego, który odbył się z udziałem zaproszonych gości i laureatów konkursu przeprowadzonego w Polsce.
- Oddział Hamilton bierze czynny udział we współorganizowaniu corocznego konkursu recytatorskiego im. Marii i Czesława Sadowskich organizowanego przez Fundację im. Wł. Reymonta.

Reprezentacja:

ZNPwK Oddział Hamilton aktywnie uczestniczy we współorganizowaniu wielu akademii, rocznic i uroczystości polonijnych, takich jak Jasełka, Święto Niepodległości lub obchody 3-go Maja.

Zarówno delegacje naszego Związku uczestniczą w różnych uroczystościach odbywających się z okazji świąt narodowych i ważnych rocznic.

Przedstawiciele Zarządu są również obecni na uroczystościach w podlegających im szkołach.

Szkolenia:

Priorytetowym celem pracy naszego Oddziału było i jest pogłębianie i udoskonalanie metod nauczania. Ostatni okres działalności był wyjątkowo trudny, szczególnie w latach 2020-2022. Dlatego zaplanowana konferencja na temat emerytur dla nauczycieli, którzy pracowali w Polsce i w Kanadzie została przełożona na inny termin, prawdopodobnie na rok 2024 (jeszcze musimy do tego powrócić).

- W okresie sprawozdawczym 2020-2022, oddział Hamilton zatwierdził dodatkowe szkolenia dla nauczycieli, którzy chcieliby otrzymać pomoc w zdalnym nauczaniu, jakie miało miejsce podczas pandemii.
- W roku 2022, ZNPwK Oddział Hamilton zorganizował spotkanie z Panią Poseł Joanną Fabisiak, która wizytując w Kanadzie chciała spotkać się z polskimi

nauczycielami. Podczas naszego spotkania rozmawialiśmy o problemach, z jakimi borykają się nauczyciele w Kanadzie oraz o możliwościach utworzenia dziennej szkoły polskojęzycznej.

Dodatkowo, członkowie Zarządu naszego Oddziału uczestniczą i propagują wszystkie proponowane przez Zarząd Główny szkolenia i konkursy.

Wyróżnienia:

Zarząd ZNP w K Oddział Hamilton dostrzegając dodatkowe poświęcenie, trud i zaangażowanie w nauczaniu języka polskiego, kultury i tradycji polskiej, za działalność na rzecz wychowania młodego pokolenia Polonii w Kanadzie uhonorował i wyróżnił wolontariuszy i nauczycieli z naszego okręgu przyznając im dyplomy i odznaczenia. Odznaczenie Ontario Volunteer Service Award za 5 lat pracy otrzymało 5 uczniów i jeden nauczyciel.

Praca w Związku Nauczycielstwa Polskiego jest pracą w pełni społeczną. Dlatego też wysoko sobie cenimy zaangażowanie każdego, kto poświęca tej pracy swój czas. Jeszcze raz dziękuję wszystkim członkom zarządu ZNPwK Oddział Hamilton za poświęcenie, wszelką pracę i czas, który uszlachetnia pracę naszego Oddziału.

Dziękujemy – Zarządowi Głównemu naszego Związku Nauczycielstwa Polskiego za pomoc i dostarczanie nam informacji dotyczących spraw naszego środowiska zawodowego oraz za pracę na rzecz rozwoju edukacji polskiej w Kanadzie

Agnieszka Błedowska
Prezes Z.N.P. w Kanadzie
Oddział Hamilton

PREZES I KURATORZY FUNDACJI IM. ADAMA MICKIEWICZA W KANADZIE

Szanowni Państwo!

Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie składa Państwu serdeczne podziękowania za całkowite sponsorowanie naszego wspólnego Konkursu Pisemnego na Najpiękniejsze Wypracowanie w Języku Polskim. Kolejny 61 już Konkurs przeszedł do historii. Autorzy najlepszych wypracowań zostali nagrodzeni. Bardzo się cieszymy, że nasz wspólny Konkurs nadal cieszy się popularnością, o czym świadczą liczba uczestniczących w nim uczniów oraz bardzo pozytywne opinie nauczycieli, wdzięcznych za coroczne organizowanie zmagani konkursowych mobilizujących uczniów do nauki języka polskiego. Dziękujemy Państwu za poparcie i aprobatę Konkursu,

za szczodrość finansową, którą przyjmujemy z ogromną wdzięcznością. Bez Państwa pomocy przeprowadzenie tego konkursu byłoby niemożliwe. Cenimy ją sobie bardzo, bo w ten sposób możemy zachęcać do nauki języka polskiego, do poznawania polskich tradycji, polskiej historii i kultury.

Fundacja im. A. Mickiewicza w Kanadzie wspólnie ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie pozostają ambasadorami polskości na kanadyjskiej Ziemi.

Dziękujemy bardzo
Teresa Szramek, wiceprezes i Przewodnicząca Komisji Konkursowej

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁU EDMONTON ZNPWK

Zanim przejdę do swego krótkiego sprawozdania chcę wprowadzić uczestników Zjazdu w sytuację szkół polonijnych w naszym środowisku. W Edmonton są 2 polskie szkoły sobotnie.

1. Akredytowana Polska Szkoła im. Henryka Sienkiewicza, której uczniowie klas 10, 11, 12 otrzymują po 5 kredytów na dyplomie szkoły średniej jako Polish 15, Polish 20 i Polish 25 i dalszą możliwość studiowania języka polskiego na U of A. Szkoła ma prawo przeprowadzać tzw. egzamin eksterniczny Polish 35 dla dorosłych. Przy szkole istnieje przedszkole.

2. Polska Szkoła im. Marii Chrzanowskiej; 9 klas i również przedszkole. Działalność obu szkół utrzymuje się tylko i wyłącznie dzięki bezinteresownej pracy rodziców zrzeszonych w Komitetach Rodzicielskich. Największym problemem jest wynajęcie lokalu na taką ilość sal lekcyjnych. Szkoły etniczne w Albercie nie otrzymują żadnej pomocy ani od rządu prowincjonalnego, ani federalnego, a koszty wynajmu są bardzo wysokie. Dla przykładu; Szkoła tzw. Sienkiewicza wynajmuje pomieszczenia w Vanguard College (ponad \$1,800 miesięcznie), a Szkoła tzw. Chrzanowskiej wynajmuje pomieszczenia w kościele Matki Bożej Królowej Polski (ponad \$1,000.) W chwili obecnej obie szkoły mają tzw. dobre układy z organizacjami wynajmującymi im pomieszczenia. Ale co będzie dalej?

Uczniowie naszych szkół biorą czynny udział w życiu polonijnym podczas wystąpień w licznych uroczystościach kościelnych oraz akademiach okolicznościowych upamiętniających najważniejsze narodowe święta. Obie szkoły należą do International Heritage Language Association – organizacji skupiającej szkoły etniczne północnej Alberty, gdzie wspólnie obchodzimy Dzień Języka Ojczystego.

Pozycję prezeski ZNP Oddział Edmonton przyjął 6 czerwca 2022 roku.

Jest nas mała grupa, ale staramy się pokazać miejscowej Polonii, że istniejemy jako Związek Nauczycielski, nie tylko jako osoby/nauczyciele pracujący w polonijnych szkołach. Biorąc przykład z XVI Zjazdu Nauczycieli Polonijnych i Komitetów Rodzicielskich w Toronto zorganizowałam 6 listopada 2022 roku Integracyjne Spotkanie Nauczycieli i Komitetów Rodzicielskich ze Szkół Polskich w Edmonton z Liderami Polonijnymi naszego miasta. Był to strzał

w dziesiątkę! W bardzo polskiej scenerii na „Wawelu” – posiadłości Towarzystwa Polskich Weteranów, serdecznej atmosferze, wspaniałym obiedzie zafundowanym przez komitety rodzicielskie z racji Dnia Nauczyciela przedstawiliśmy sukcesy, problemy i plany na przyszłość naszych szkół i naszego Związku. Wykorzystaliśmy do tego zdjęcia oraz wypowiedzi uczestników zjazdu w Toronto - a było nas z Edmonton 10 osób! Wypowiedzi zaproszonych gości dały nam nadzieję „na lepsze jutro”. Po zamknięciu w czerwcu 2022 roku Szkoły Świętego Bazylego, w której mieścił się całodzienny, tygodniowy Dwujęzyczny Program Angielsko – Polski im. Świętego Jana Pawła II (jedyna szkoła w Ameryce Północnej) miejscowa Polonia zrozumiała, że powinna popierać trudną pracę nauczycieli szkół sobotnich (bo tylko takie istnieją w naszym mieście), aby przyszłe pokolenie Kanadyjczyków pochodzenia polskiego nie tylko lubiło polskie pierogi i bigos, ale umiało mówić, czytać, pisać po polsku i potrafiło być dumne, że jego korzenie wywodzą się z Polski. Prezesi polonijnych organizacji dotrzymali słowa. Wpłynęły dosyć pokaźne dotacje na potrzeby szkół oraz pewna suma na konto naszego Związku. Skorzystali uczniowie. Na koniec roku szkolnego zostały ufundowane nagrody

ZNP Oddział Edmonton dla „wybranych uczniów według własnych kryteriów obu szkół”. Oprócz tego uczniowie, którzy brali udział w konkursie pisemnym „na najpiękniejsze wypracowanie w języku polskim”, a nie otrzymali dyplomów i nagród z Zarządu Głównego ZNP w Kanadzie, otrzymali nagrody i dyplomy od ZNP w Edmonton. Mamy również zebrane fundusze na Konkurs Młodych Talentów im. Mikołaja Kopernika, którego przeprowadzenie przełożyliśmy na wrzesień ze względu na tragedie rodzinne odpowiedzialnych za organizację i przebieg w/w konkursu.

Na zakończenie chciałam dodać, że to nasze integracyjne spotkanie przyniosło jeszcze jeden efekt. Do naszego związku zapisały się 4 nowe nauczycielki z Polskiej Szkoły im. Marii Chrzanowskiej. A więc w chwili obecnej mamy 19 członków ZNP Oddział Edmonton na 32 nauczycieli w dwóch sobotnich szkołach.

Dziękuję
Krystyna Dembowska,
 prezes ZNPwK Oddział Edmonton

POLSKA RADA SZKOLNA w MONTREALU

SPRAWOZDANIE POLSKIEJ RADY SZKOLNEJ W MONTREALU

Polska Rada Szkolna w Montrealu, która istnieje od roku 1954, na początku istnienia była wspierana finansowo zarówno przez rząd kanadyjski jak i prowincjonalny, jednak od roku 1990 szkoły polonijne w prowincji Quebec stały się szkołami prywatnymi, utrzymywanymi przez rodziców oraz donacje od organizacji polonijnych.

Głównym celem naszej organizacji, od początku jej powstania jest szerzenie oświaty i kultury wśród dzieci i młodzieży polonijnej oraz wspieranie i nadzorowanie pracy szkół polonijnych.

Staramy się również nauczyć młodzież patriotyzmu i poczucia przynależności do społeczności polonijnej i zachęcić do pracy dla dobra Polonii.

Wychowując takie nowe pokolenie kanadyjskiej Polonii mamy nadzieję, że nasza wspólna praca przyczyni się do pielęgnowania polskiej kultury i tradycji.

Program nauczania w szkołach ustalony przez Związek

Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie został zatwierdzony przez Ministerstwo Oświaty prowincji Quebec, dzięki czemu uczniowie, którzy kończą kursy licealne, otrzymują cztery kredyty na świadectwie kanadyjskiej szkoły średniej.

Polska Rada Szkolna jest organizacją charytatywną, nie organizuje imprez dochodowych, a fundusze uzyskuje od organizacji polonijnych i osób prywatnych.

Z tych funduszy Polska Rada Szkolna dofinansowuje szkoły.

Oplaca czynsz, ubezpieczenie, dofinansowuje zakup

podręczników, organizuje szkolenia dla nauczycieli, sponsoruje różne konkursy szkolne i zajęcia pozalekcyjne, a czasami pomaga także rodzinom mającym niskie dochody opłacić chesne.

Obecnie mamy w Montrealu tylko dwie szkoły polonijne:

Szkoła Polska im. Gen. Władysława Sikorskiego

z Kursami Licealnymi im. Królowej Jadwigi Szkoła Polska im. Jana Pawła II z z Kursami Licealnymi im. Adama Mickiewicza Szkoła im. Gen. Sikorskiego jest obecnie szkołą, która powstała rok temu z połączenia dwóch naszych szkół (im. Gen. Sikorskiego i im. Emilii Plater).

Złączenie się szkół i przyjęcie imienia szkoły nastąpiło po przeprowadzeniu wśród rodziców sondażu i decyzja ta została podjęta większością głosów.

Ogólna liczba uczniów uczęszczających do tych szkół niestety znacznie zmalała. W

latach od 2017/18 wynosiła ona dla przykładu 236, a następnie: 242, 254, 135, 130, 162

Podobnie jest z nauczycielami - ich liczba zmalała i są trudności ze znalezieniem nowych.

Ważniejsze wydarzenia:

1. Rozpoczęcie nowego roku szkolnego uroczystą mszą św. wraz z poczęstunkiem dla dzieci.

2. Organizowanie specjalnego spotkania z okazji Dnia Nauczyciela z udziałem przedstawicieli kongresu, konsulatu RP i organizacji polonijnych.

3. Wyjazd w sobotę poprzedzającą Dzień Wszystkich Świętych na cmentarz wojskowy, na którym spoczywają polscy weterani (na 12 tysięcy grobów 386 to groby polskie). Oznaczenie przez uczniów wszystkich polskich grobów zrobionymi przez siebie chorągiewkami. Udział w uroczystym apelu z udziałem weteranów i harcerzy oraz przedstawicieli konsulatu, kongresu i duchowieństwa.

4. Tradycyjne robienie przez uczniów kartek świątecznych na Boże Narodzenie oraz na Dzień Szacunku dla Osób Starszych (od dwóch lat) i wysyłanie ich do organizacji polonijnych, polskich weteranów oraz do pensjonariuszy Domu Seniora im. M. Skłodowskiej-Curie

5. Organizowanie uroczystych spotkań choinkowych w poszczególnych szkołach ze świątecznymi przedstawieniami, z tradycyjnym dzieleniem się opłatkiem i wizytą św. Mikołaja.

6. Udział uczniów w corocznym konkursie na najładniejsze wypracowanie w języku polskim im. Adama Mickiewicza organizowanym przez ZNP w Toronto .

7. Udział najlepszych recytatorów z naszych szkół w Finałach Konkursu Recytatorskiego Fundacji Władysława Reymonta w Hamilton oraz w Konkursie w Ottawie, organizowanym przez Federację Polek w Kanadzie.

8. Narodowe czytanie – organizowane w raz z biblioteką polską w Mtl.

9. Organizowanie ciekawych konkursów w poszczególnych szkołach (pisanka, laurka dla mamy, dekoracje świąteczne, najpiękniejsza palma, piękna dynia, ...)

10. Udział uczniów w konkursach dla szkół polonijnych- propozycje z Polski (Być Polakiem, Kartka z okazji 550. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika, Turniej Misia Wojtka)

11. Organizowanie dla uczniów spotkań z ciekawymi Polakami (np. Weteranami II WŚ)

12. Udział członków PRS, nauczycieli i uczniów w uroczystych mszach św. i akademiach organizowanych z okazji ważnych wydarzeń i świąt państwowych – 11 Listopada, 3 Maja.

13. Udział uczniów w zorganizowanych przez ZNP w Toronto w 2016 i 2018 roku Olimpiadzie Wiedzy o Polsce.

14. Organizowanie od 10 lat uroczystego Balu Absolwentów dla uczniów klas kończących (w tym roku ten bal był zorganizowany dla czterech roczników absolwentów)

15. Organizowanie uroczystego zakończenia roku szkolnego w każdej ze szkół (spektakl, wręczenie świadectw oraz nagród i dyplomów, pożegnanie absolwentów)

16. Okres pandemii:

- organizowanie szkoleń dla nauczycieli na temat nauczania online

- udział w szkoleniach organizowanych przez ZNP w Toronto

- zorganizowanie platformy internetowej oraz narzędzi do pracy online

- przygotowanie nauczycieli do pracy online i praca na Teams przez okres 2,5 roku.

- zakup tabletów dla uczniów z rodzin wielodzietnych

Lidia Pacak, prezes Polskiej Rady Szkolnej

„MISTRZ PIĘKNEGO CZYTANIA 2023” – KONKURS CZYTELNICZY

W sobotę, 22 kwietnia w Polskiej Szkole im. Marii Konopnickiej w Oakville odbył się Konkurs „MISTRZ PIĘKNEGO CZYTANIA” zorganizowany już po raz 18-ty przez Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego w

Kanadzie. Koordynatorką Konkursu jest od kilku lat wiceprezes ZG i dyrektor Polskiej Szkoły Grupy 2 ZPwK w Hamilton, Ewa Iwanicka.

Głównym celem Konkursu jest zachęcanie uczniów do czytania w języku polskim oraz poznawania współczesnej literatury polskiej. Zaproponowana przez p. Ewę w ubiegłym roku do przeczytania powieść „Czerwone krzesło”, stanowiącej pierwszy tom książki Andrzeja Maleszki „Magiczne drzewo” stanowiącej serię fascynujących powieści dla dzieci i młodzieży utrzymanych w konwencji realistyczno-magicznej cieszyła się dużym powodzeniem wśród uczniów, którzy zgłosili się do konkursu. Dlatego w tym roku

uczniowie mieli do przeczytania powieść „Tajemnica mostu” ze znanej serii A. Maleszki „Magiczne drzewo”. Zadaniem każdego uczestnika Konkursu było przeczytanie wyznaczonego przez Komisję fragmentu książki oraz odpowiedź na trzy wylosowane przez niego pytania. Wszyscy uczniowie biorący udział w Konkursie nie tylko bardzo dobrze czytali, ale również byli doskonale przygotowani i nie mieli żadnych problemów z odpowiadaniem na wylosowane pytania. Z największą przyjemnością przedstawiamy wyniki Konkursu „Mistrz pięknego czytania”

Grupa młodsza (klasy 5-6):

I miejsce – **Abigail Godlewski**, Szkoła Polska Grupy 2 ZPwK w Hamilton

II miejsce – **Jakub Kośla**, Polska Szkoła im. M. Konopnickiej w Oakville

III miejsce – **Julia Brodzicz-Pokrzywa**, Szkoła Polska im. Gen. Józefa Hallera przy Konsulacie Generalnym RP w Toronto

Wyróżnienie – **Jacek Mirochna**, Polska Szkoła im. M. Kopernika w Mississaudze

Oceniała Komisja Sędziowska w składzie: Dorota Wilk (przewodnicząca), Joanna Krzczowska-Tambor i Iwona Punturiero

Oakville
III miejsce – **Emilia Punturiero**, Szkoła Polska im. M. Kopernika w Brantford
Wyróżnienie – **Konrad Pakulski**, nauczanie domowe, Mississauga
Oceniała Komisja Sędziowska w składzie: Danuta Baldyga (przewodnicząca), Sylwia Krupa i Krystyna Haduch.

Grupa starsza (klasy 7-8)

I miejsce – **Conrad Szczepański**, Polska Szkoła im. M. Konopnickiej w Oakville
II miejsce – **Lena Janczak**, Polska Szkoła im. M. Konopnickiej w

Po zakończeniu Konkursu, już w obecności rodziców odbyło się ogłoszenie wyników oraz wręczenie laureatom medali, dyplomów, nagród książkowych, słodczy oraz kart do sklepu „Chapters”. Następnie wszyscy uczestnicy zostali zaproszeni na poczęstunek ufundowany przez

ZG ZNPwK.

Konkurs nie mógłby odbyć się bez pomocy finansowej sponsorów. Sponsorami tegorocznego Konkursu byli: Konsulat Generalny RP w Toronto, Związek Polaków w Kanadzie Grupa 2 w Hamilton, Związek Narodowy Polski, Gmina 17 w Burlington oraz Sausage Place.

Zarząd Główny ZNP w Kanadzie gratuluje

laureatom, dziękuje wszystkim uczestnikom Konkursu, składa też serdeczne podziękowania sponsorom oraz nauczycielom i rodzicom, którzy przygotowali uczniów do udziału w Konkursie „Mistrz pięknego czytania 2023”.

ZG ZNPwK

SZKOLNA GALA „UCZEŃ ROKU”

Od ponad 10 lat Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie organizuje Szkolne GALE „Uczeń Roku”, których bohaterami są Najlepsi z Najlepszych -absolwenci klas ósmych i

dwunastych polskich szkół znajdujących się w miastach Prowincji Ontario. W tym roku ta piękna uroczystość odbyła się w niedzielę, 4 czerwca w Centrum Konferencyjnym South Terrazzo w

Oakville. Prowadząca Galę, prezes ZG ZNPwK Iwona Malinowska powitała wszystkich bardzo serdecznie, a w szczególności Konsul Generalną RP w Toronto, Panią Magdalenę Pszczółkowską, naszych głównych sponsorów: wiceprezesa ZG ZPwK Stanisława Iwanickiego i Antoniego Subryan, Beatę Cieślak z biura poseł MPP, Natalii Kusendowej Bashta oraz bohaterów uroczystości – uczniów najlepszych z najlepszych, nauczycieli polskich szkół, rodziców i krewnych nagrodzonych absolwentów.

Pani Prezes skierowała do uczniów gorące słowa uznania, dziękując im za osiągnięte wyniki w nauce języka polskiego, za wzorowe zachowanie i koleżeńską postawę. Zwróciła się do nich z apelem o zachowanie polskości, o kultywowanie polskiej kultury i odwiedzania Polski, Ojczyzny ich Rodziców i Dziadków. Podziękowała rodzicom za wspaniałe

podkreśliła też ważną rolę ZNPwK dla rozwoju oświaty polonijnej w popularyzowaniu Polski na kanadyjskiej Ziemi.

Bohaterami dalszej części Gali, którą prowadziła wiceprezes ZG Teresa Szramek byli już tylko Ci, dla których została ona przygotowana – przybyli z wielu ontaryjskich miast, absolwenci klas ósmych i dwunastych – Najlepsi z Najlepszych. Każdy z nich otrzymał medal, dyplom oraz pamiątkowe notesy z długopisem ufundowane przez Konsulat Generalny RP w Toronto. Dodatkowo uczniowie otrzymali piękny Album o Polsce. Medale wręczała p. Konsul Generalna, Magdalena Pszczółkowska, dyplomy p. prezes Iwona Malinowska, a upominki sponsorzy Gali: Stanisław Iwanicki i Antoni Subryan, listy gratulacyjne od poseł Natalii Kusendowej p. Beata Cieślak. Ceremonii odznaczeń asystowały przedstawicielki ZG ZNPwK : Ewa Iwanicka,

Dorota Wilk, Sylwia Krupa, Urszula Trzpił, Krystyna Haduch, Danuta Baldyga, Joanna Tambor oraz Iwona Punturiero.

W części artystycznej wystąpił zespół „Polskie Nadzieje” z Windsor wykonując piękne patriotyczne piosenki: „Polskie kwiaty”, „Uwierz Polsko” i „My młodzież polska...”

Po oficjalnej części wszyscy nagrodzeni uczniowie i obecni nauczyciele zostali poproszeni o ustawienie się do wspólnego zdjęcia, a później zaproszeni na poczęstunek, ufundowany przez Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie.

W tegorocznej Gali wzięli udział najlepsi uczniowie z Polskich Szkół: Polskiej Szkoły im.

Gen. J.Hallera przy Konsulacie RP w Toronto, Polskiej Szkoły im. Św. Jadwigi w Oshawie, Szkoły Polonii im. Jana Pawła II w Hamilton, Szkoły Polskiej Grupy 2 ZPwK w Hamilton, Polskiej Szkoły im J. Brzechwy w Milton, Polskiej Szkoły im. M. Kopernika (St. Pio, Mississauga), Erindale Sec. School w Mississauga, Polskiej Szkoły Średniej im. M. Kopernika (John Cabot Mississauga), Polskiej Szkoły im. M. Konopnickiej w Oakville, Polskiej Szkoły im. Św. Trójcy w Windsor, Polskiej Szkoły im. K. Gzowskiego w Kitchener,

Polskiej Szkoły im. St. Staszica w London, Polskiej Katolickiej Szkoły Średniej w Hamilton, Polskiej Szkoły im. M. Konopnickiej w St. Catharines, Polskiej Szkoły im. M. Kopernika z Brantford, Szkoły Języka i Kultury Polskiej im. C. K. Norwida w Oshawie oraz Polskiej Szkoły im. M. Kopernika w Guelph. Kolejna edycja Gali przeszła do historii. Miła i serdeczna atmosfera, niekończące się rozmowy i możliwość bezpośredniego spotkania się pozostaną zapewne na długo w pamięci wszystkich.

Dziękując wszystkim za przybycie na to niezwykle dla naszych najlepszych uczniów święto, mocno wierzymy, że nasi młodzi bohaterowie goszczący w pięknej Sali Centrum Konferencyjnego South Terrazio w Oakville staną się w przyszłości ambasadorami polskości w Kraju Klonowego Liścia.

Teresa Szramek

Zdjęcia: Bożena Szwed

KONKURS PIOSENKI „BURSZTYNOWE NUTY”

W sobotę 3 czerwca 2023 roku w Polskim Centrum Kultury odbył się finał I edycji Konkursu Piosenki dla dzieci i młodzieży „Bursztynowe Nuty”. Wydarzenie to zostało

zorganizowane przez Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddział Mississauga przy współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Toronto i Polskim Centrum Kultury im. Jana Pawła II. Pomysłodawczynią i koordynatorem konkursu była Ania Czarnomska, która włożyła w to przedsięwzięcie całe swoje serce i mnóstwo pracy. Dzięki temu, że zadbała o najmniejszy szczegół, konkurs okazał się wielkim sukcesem, a występy młodych artystów dostarczyły słuchającym niezapomnianych wrażeń.

Celem konkursu było popularyzowanie dorobku polskich poetów i rozwijanie zainteresowań poezją ojczystą, a także doskonalenie zdolności recytatorskich i muzycznych. Ważnym zadaniem konkursu była również integracja polskich szkół i Polonii na terenie prowincji Ontario. Konkurs składał się z dwóch etapów. W pierwszym etapie mogli wziąć udział wszyscy

zainteresowani uczniowie, którzy przesłali zgłoszenie i nagranie z przygotowanym utworem muzycznym. Do drugiego etapu zakwalifikowało się 26 finalistów, którzy wystąpili na żywo przed komisją i licznie zgromadzoną publicznością. Uczestnikami konkursu były dzieci w wieku przedszkolnym, a

także uczniowie szkół podstawowych i szkół licealnych, którzy zostali podzieleni na cztery grupy wiekowe. W dwóch młodszych grupach dzieci wykonywały dowolną piosenkę w języku polskim, natomiast w starszych artyści prezentowali dowolny wiersz polskiego poety lub utwór współczesnego autora tekstów piosenek.

Finałowy koncert miał miejsce w pięknie udekorowanej sali, a poprowadziła go pani Agata Kusznirewicz z Radia 7. W komisji sędziowskiej zasiedli profesjonaliści: Bartosz Hadała (pianista jazzowy, kompozytor, aranżer), Oliwia Lewandowska (pianistka, profesor psychologii i muzyki UofT), Iwona Malinowski (prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie), Małgorzata Podolak (prezes chóru Quo Vadis i zespołu muzycznego) i Anna Wójcik (sopran).

Uczniowie zaprezentowali bardzo wysoki poziom artystyczny, duże umiejętności językowe oraz zdolności muzyczne. Utwory śpiewane przez wykonawców były

bardzo różnorodne i każdy z nich trafił głęboko do serca. Publiczność z wielkim podziwem i uznaniem słuchała artystów, a w oczach wielu osób pojawiły się łzy wzruszenia. Uczestnicy konkursu potwierdzili, że muzyka łączy pokolenia, przelamuje bariery językowe, przywraca nadzieję i dodaje energii. Podczas koncertu finałowego jeszcze wymowniej wybrzmiewały słowa Św. Bazylego Wielkiego: „Śpiew jest odpoczynkiem dla duszy i początkiem pokoju. Uspokaja tumult i wzburzenie myśli, uśmierza gniew. Przygotowuje ludzi do miłości, łączy odstępców, godzi wrogów”.

LAUREATAMI I EDYCJI KONKURSU PIOSENKI „BURSZTYNOWE NUTY” zostali:

Grupa I (przedszkole)

1. Lena Pest („Chodź pomaluj mój świat”)
2. Julia i Maria Calak („Maszeruje wiosna”)
3. Amelia Koziak („Hej Sokoły”)

Grupa II (klasy I – IV)

1. Zofia Drozdowska („Żeby szczęśliwym być”)
2. Emilia Sołtysik („Laleczka z saskiej porcelany”)
3. Olivia Ahn („Chodź pomaluj mój świat”)

Grupa III (klasy V- VIII)

1. Magdalena Nycz („Okularnicy”)
2. Kamil Maleszyk (Dni, których nie znamy”)
3. Lena Lyp („Taki wiersz”)

Grupa IV (klasy licealne)

1. Adam Przyjemski („Matko moja ja wiem”)
2. Nadia Mia Czarnomski („Tańczące Eurydyki”)
3. Milena Boryczko („Och życie, Kocham Cię nad życie”)

Laureaci konkursu otrzymali wyjątkowe statuetki-bursztynowe drzewka. Ponadto wszyscy finaliści zostali nagrodzeni drobnymi upominkami w formie gift cards do Chapters i otrzymali dyplom. Gratulujemy

wszystkim uczestnikom i życzymy dalszych sukcesów muzycznych!

Dziękujemy sponsorom, organizatorom i wszystkim tym, którzy pomogli przygotować konkurs i przyczynili się do ogromnego sukcesu tego wydarzenia. Mamy nadzieję, że w przyszłości będziemy mogli organizować kolejne edycje Konkursu Piosenki „Bursztynowe Nuty” i z roku na rok liczba uczestników będzie rosła.

Do zobaczenia!
Agnieszka Lepla

IX ŚWIATOWY ZJAZD NAUCZYCIELI POLONIJNYCH „WSCHÓD, ZACHÓD – ŁĄCZY NAS POLSKA” POD HASŁEM POLACY ŚWIATU

W dniach 26-28 maja 2023 r. odbył się w Toruniu IX Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych, w którym udział wzięło 200 nauczycieli z 27 krajów świata: Australii, Belgii, Białorusi, Czech, Danii, Francji, Finlandii, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Islandii, Kanady, Kataru, Litwy, Niemiec, Norwegii, Szwecji, Turcji, Ukrainy, USA, Uzbekistanu, Węgier, Włoch i Wielkiej Brytanii. Nauczycieli z Kanady reprezentowały: Dorota Wilk i Teresa Szramek. W inauguracji IX Światowego Zjazdu Nauczycieli wziął udział minister Andrzej Dera - Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP reprezentujący Pierwszą Damę, która objęła Zjazd

Patronatem Honorowym. Gości i uczestników w imieniu organizatora przywitał Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski wyrażając przekonanie, że pierwsze po okresie pandemii spotkanie polskich nauczycieli z

całego świata będzie inspirującym i pożytecznym w ich codziennej pracy wydarzeniem. Ponieważ Zjazd był częścią projektu „Z Kopernikiem przez świat” w związku z przypadającymi w tym roku 550 rocznicą urodzin (19 lutego 1473 roku) i 480 rocznicą śmierci (prawdopodobnie 21 maja 1543 roku) wielkiego polskiego astronoma, wykład inauguracyjny „Polskość i gwiazdy” wygłosił Artur Bartłomiej Chmielewski - menadżer misji kosmicznych i NASA - polski naukowiec, pracownik Jet Propulsion Laboratory, który pracował przy misjach sond kosmicznych Galileo, Ulysses i Cassini-Huygens, a także – w 2014 w projekcie „Arctic Radiation IceBridge Sea and Ice Experiment”. Najbardziej zasłynął jednak z zarządzania po

stronie amerykańskiej projektem Rosetta – sondy kosmicznej Europejskiej Agencji Kosmicznej, której zadaniem było wejście na orbitę wokół jądra komety 67P/Czuriumow-Gierasimienko i osadzenie na jej powierzchni lądownika. Obecnie naukowiec pracuje nad następnym helikopterem na Marsa i misją OASIS, która będzie szukać wody pod Saharą. OASIS jest jego ulubioną misją, gdyż daje możliwość użycia technologii kosmicznych dla poprawienia życia na Ziemi. Ciekawostką jest, że Artur Bartłomiej jest synem rysownika Henryka Chmielewskiego („Papcia Chmiela”), autora serii komiksów „Tytus, Romek i A’ Tomek” oraz bratem Moniki Lehman, graficzki i twórczyni gobelinów. Co ciekawe w NASA ze względu na problemy z wymówieniem polskiego nazwiska Chmielewskiego nazywają go ABC - od pierwszych liter imion i nazwiska. W 2021 roku Artur Bartłomiej Chmielewski wydał książkę dla dzieci i młodzieży „Kosmiczne wyzwania. Jak budować statki

kosmiczne, dogonić komety i rozwiązywać galaktyczne problemy” razem z dziennikarką Ewelina Zambrzycką-Kościelnicką. Książka jest ozdobiona jedną z ostatnich wykonanych przed śmiercią grafik Papcia Chmiela. Po tym interesującym wykładzie odbył się niezwykle piękny koncert zespołu Violledies, który tworzą skrzypaczka - Marta Bilińska-Pilch oraz altowiolistka – Monika Kamińska. Utalentowane artystki na stałe związane są z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy oraz Toruńską Orkiestrą Symfoniczną.

Drugi dzień IX Światowego Zjazdu Nauczycieli upłynął pod znakiem sesji (treść i forma) – Polacy

Świata. Jako pierwszy wygłosił wykład dr Jarosław Szarek, który przypomniał postaci Gigantów Nauki. Następnie prof. Anna Seretny zaprezentowała raport z badań nad językiem polskim ósmoklasistów z całego świata. Raport powstał dzięki współpracy Uniwersytetu Jagiellońskiego z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Agnieszka Kaczmarczyk przedstawiła skuteczne metody nauczania poprzez ruch i słowo. Finałem sesji pierwszej były wspólne obrady dotyczące postaci żołnierzy walczących w Polskich Słiach Zbrojnych. Natomiast w sesji warsztatowej uczestnicy pracowali w trzech panelach: **1.** Forum kadry kierowniczej szkół polonijnych. Wyzwania czasów (Zenka Bańkowska). **2.** Projekt: Szkoła 6.0. Networking i partnerstwo (Agnieszka Kaczmarczyk). **3.** Jak się uczy mózg dziecka dwujęzycznego? Warsztaty neurodydaktyki (prof. Marek Kaczmarczyk).

Podsumowaniem dnia był wspólny wieczór w ruinach zamku krzyżackiego rozważając temat „Kopernik i Krzyżacy”. Dowiedzieliśmy się o historii zamku w Toruniu, o ostatniej wojnie polsko-krzyżackiej w 1519, o niebagatelnej roli, jaką

Mikołaj Kopernik odegrał w obronie obleganego przez wojska zakonu Olsztyna. Zamek został zdobyty w lutym 1454 r. przez mieszczan Starego Miasta Torunia, co było początkiem polsko-krzyżackiej wojny trzynastoletniej. Wkrótce rozebrany decyzją toruńskiej Rady Miejskiej, aby uniezależnić się od przyszłej władzy zwierzchniej i uniemożliwić jej utrzymywania w mieście swojej załogi wojskowej. Odkopany spod gruzu w 1966 roku z okazji 500. rocznicy zawarcia drugiego pokoju toruńskiego i 1000-lecia państw a polskiego przetrwał do czasów obecnych w formie trwałej ruiny, to stanowi znakomite materialne świadectwo potęgi Zakonu Krzyżackiego. Najlepiej zachowała się wieża Gdanisko, która w XVI-XVIII wieku używana była przez Toruń jako składnica prochu strzelniczego. Podobnie podziemia zamku głównego, w których do niedawna mieściło się Muzeum Historii Zamku. Dziś w podziemiach prezentowana jest m.in. ekspozycja warsztatu strycharzkiego, znaleziska archeologiczne.

Teren zamku o powierzchni ok. 2,2 ha jest jedną z trzech części toruńskiego Średniowiecznego Zespołu Miejskiego, wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

To był niezwykle wieczór, w niezwykle miejscu i w przebiegał w niezwykle atmosferze. **Serdeczne podziękowania kierujemy pod adresem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” z prezesem Dariuszem Piotrem Bonisławskim na czele. Gratulujemy też pięknego Jubileuszu Ośrodkowi Doskonalenia Nauczycieli z dyrektorką Katarzyną Czyżycką na czele. Życzymy Państwu dalszych sukcesów w oferowanych nauczycielom projektach, dobrze służących szkolnictwu polonijnemu na świecie, bo zawsze „Wschód, Zachód - łączą nas Polska”**

Teresa Szramek (na podst. materiałów źródłowych Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”)

I ŚWIATOWY KONGRES EDUKACJI I NAUKI POLSKIEJ ZA GRANICĄ

W dniach 5-9 lipca 2023 r. w Jachrance pod Warszawą odbył się I Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą pod honorowym patronatem Małżonki Prezydenta RP Agaty Kornhauser-Dudy.

Głównym organizatorem Kongresu był Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, a współorganizatorami byli Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Edukacji i Nauki, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej. Na to wyjątkowe wydarzenie przybyło około 500 nauczycieli i wykładowców, kierowników polskich placówek oświatowych za granicą oraz propagatorów polskiej kultury z 40 krajów. Kanadę reprezentowała nieliczna grupa nauczycieli, w tym prezes ZNPwK Iwona Malinowska oraz sekretarz generalna ZG ZNPwK Sylwia Krupa.

Uroczystego otwarcia Kongresu dokonał dyrektor Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. świętego

Maksymiliana Marii Kolbego dr hab. Jacek Gołębiowski, prof. KUL, który w swoim wystąpieniu zaprezentował nowo powstały Instytut i podkreślił, że głównym celem działalności

Instytutu będzie wspieranie języka polskiego za granicą. Przypomniął, jakie zadania nakreśliły władze państwa, gdy powoływały Instytut w grudniu 2022 roku. W dalszej części wystąpienia dyrektor Gołębiowski dodał, że „celem I Światowego Kongresu Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą jest integracja środowisk polonijnych i polskich za granicą, oraz wymiana doświadczeń nauczycieli oraz naukowców pracujących poza granicami Polski.”

W czasie Inauguracji wystąpiło wielu dostojnych gości, w tym minister MEiN Przemysław Czarnek,

który zwrócił uwagę na to, że Kongres jest efektem wizji polskiego rządu, który realnie wspiera Polonię i Polaków za granicą i wskazał, że „celem działań poszczególnych resortów jest wypracowanie efektywnych instrumentów wsparcia w różnych obszarach i wykorzystanie

o g r o m n e g o potencjału rodaków za granicą.”

Podczas inauguracji wydarzenia Jan Badowski, dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą z Kancelarii Premiera powiedział, że cieszy się z tego, że „spotykaliśmy się na Kongresie, niemal rok po ogłoszeniu pomysłu zrodzonego w Toronto, aby zebrać się w kraju, w szerokim gronie osób zaangażowanych w edukację polonijną”.

Dla przypomnienia pomysł powołania Instytutu zrodził się w czasie XVI Zjazdu Nauczycieli Polonijnych i Komitetów Rodzicielskich w Toronto.

Kongres składał się z części merytoryczno-szkoleniowej i kulturalno-edukacyjnej. Odbyły Program się m.in. panele dyskusyjne, wykłady popularnonaukowe, warsztaty dydaktyczne i szkolenia metodyczne. Zaplanowano szereg spotkań z naukowcami, d y d a k t y k a m i i ekspertami działającymi na rzecz: rozwoju nauki polskiej za granicą, popularyzacji edukacji polskiej i polonijnej w świecie.

Już pierwszego dnia Kongres rozpoczął się od projekcji filmów: „Filip”, „Agonia”, „Antyle Chopina” i

„Dwie Korony” oraz dyskusji z twórcami na temat ich fabuły i przesłania.

N a s t ę p n e g o dnia wystąpili przedstawiciele współorganizatorów Kongresu, a zaraz po nich odbyły się dyskusje panelowe w różnych grupach na temat: Po co nam polska szkoła? Jak moja szkoła/organizacja promuje język polski i Polskę w swoim środowisku?

Jedną z uczestniczek tego panelu była prezes ZNPwK Iwona Malinowska, która na podstawie szkolnictwa polonijnego w Kanadzie odpowiedziała na powyższe pytania.

W kolejnym dniu uczestnicy wzięli udział w panelu edukacyjnym pt. „Rola edukacji językowej i kulturowej w zachowaniu tożsamości” oraz wysłuchali wykładu dr. Krzysztofa Jurka z Fundacji Polskiej Akademii Nauk pt. „Tożsamość społeczno-kulturowa

uczniów polskich mieszkających za granicą”.

Dzień był wypełniony warsztatami, m.in. z rękodzieła ludowego, historii czy zarządzania zespołem i budowania pozytywnych relacji w szkole polonijnej, pracą z dzieckiem o specjalnych p o t r z e b a c h edukacyjnych, metod aktywizujących.

Kolejny dzień

z d o m i n o w a ł a sesja wykładowo-warsztatowa. Uczestnicy dyskutowali m.in. na takie tematy jak: „Polskie korzenie – jak i gdzie szukać informacji o polskich przodkach?” czy też „Tożsamość polska w kontekście emigracji”. Rozmawiano też o problemach dziecka w szkole polonijnej.

Dzień zakończył się uroczystym podsumowaniem i

przedstawieniem rekomendacji wypracowanych przez uczestników.

Rekomendacje I Światowego Kongresu Edukacji i Nauki

Uczestnicy kongresu wypracowali propozycje rozwiązań systemowych, które zostały przedłożone Ministrowi Edukacji i Nauki. Podkreślili, że „niezmienną misją szkoły polonijnej i polskiej poza granicami kraju jest podtrzymywanie i kształtowanie tożsamości narodowej.

Jej wypełnienie w aktualnych warunkach wymaga współpracy między podmiotami krajowymi i polonijnymi, a w szczególności:

1. Szkoła polska poza granicami kraju ma być miejscem integracji środowiska polonijnego i powinna funkcjonować ponad podziałami. Mają temu sprzyjać dobre relacje i komunikacja.

2. Należy zapewnić integralność procesu kształcenia od przedszkola po poziom akademicki.

3. Ważnym zadaniem środowisk polonijnych jest promocja języka polskiego i kultury polskiej w miejscu zamieszkania. Wielość pomysłów zaproponowanych w trakcie Kongresu świadczy o wysokiej świadomości i potrzebie działań promocyjnych. Wsparciem w tym

zakresie będą konkursy z ułatwioną procedurą.

4. Duszą systemu oświaty jest młodzież. D o s t r z e g a m y konieczność udziału młodych Polaków mieszkających za granicą w dialogu nad edukacją polonijną oraz wspierania rozwoju innych inicjatyw i organizacji młodzieżowych, na przykład harcerstwo, kluby sportowe.

5. Nauczanie języka polskiego powinno być realizowane w systemie uzupełniających się i współpracujących placówek oświatowych, kulturalnych, muzealnych i naukowych w Polsce i za granicą.

6. Będziemy wzmacniać istniejące placówki oraz inicjować i wspierać powstawanie nowych ośrodków edukacyjnych za granicą, a także systematycznie dążyć do zwiększania liczby uczących się języka polskiego i innych przedmiotów nauczanych w języku polskim.

7. Zadbamy o rozwijanie systemowego przygotowania nauczycieli do nauczania języka polskiego za granicą oraz stabilność drogi zawodowej (jej prestiż, wynagrodzenie oraz kwalifikacje), by zapobiegać rotacji kadry dydaktycznej.

8. Będziemy zawierać porozumienia bilateralne, które umożliwią umieszczanie oceny z języka polskiego na świadectwie ze szkoły systemowej w kraju zamieszkania ucznia.

9. Będziemy rozwijać programy systemowego wspierania metodycznego nauczycieli i rodziców, których rezultatem będzie zwiększenie zaangażowania

uczniów i ich rodziców w proces nauczania języka polskiego i kultury polskiej.

10. Umożliwimy Polonii korzystanie z polskiego programu „Mała książka – wielki człowiek”, na takich samych zasadach, na jakich funkcjonuje w Polsce.

11. Wspólnie podejmiemy działania na rzecz zagwarantowania polskim szkołom wsparcia przez władze danego kraju (regionu).

12. Zapewnimy działania umożliwiające stabilizację funkcjonalną szkół, wprowadzając precyzyjne i jasne zasady finansowania oraz upraszczając procedury konkursowe. Rozstrzygnięcie konkursów będzie dostosowane do organizacji roku szkolnego.

13. Szczególną opieką otoczmy małe szkoły, działające w wyjątkowo niekorzystnych warunkach.

14. Młodzież stawia na nowoczesność. Rekomendując, by nauczanie języka polskiego, rodzimej kultury miało formę wykraczającą poza formułę klasowo-lekcyjną, a realizowane będzie m.in. w formule spotkań teatralnych, muzycznych, tanecznych, w stylu odpowiadającym potrzebom młodego pokolenia.

15. Zwrócimy szczególną uwagę na wytworzenie więzi z uczniami kończącymi szkołę, by zapewnić im wysoki poziom nauczania, ciągłość funkcjonowania placówek i zgodną z naszą misją wymianę pokoleniową.

16. Stworzymy warunki dla absolwentów szkół średnich, by mogli na co dzień mieć styczność z językiem polskim, oferując atrakcyjne warunki studiów, szkoleń i staży.

17. Przy organizacji kolejnych kongresów zadbamy o rozszerzenie formuły panelowej, celem umożliwienia szerszej dyskusji uczestnikom spotkań polonijnych.”

I Światowy Festiwal Młodzieży Polskiej za Granicą
Podczas gali podsumowującej kongres wiceminister Tomasz Rzymkowski zapowiedział organizację I

Światowego Festiwalu Młodzieży Polskiej za Granicą, którego celem będzie „integrowanie młodych ludzi, którzy są kwintesencją funkcjonowania środowisk polonijnych na świecie.”

HONOROWA ODZNAKA ZA ZASŁUGI DLA POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ DLA ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO W KANADZIE

Podczas I Światowego Kongresu Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą zorganizowanego przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego pod patronatem Małżonki Prezydenta RP Agaty Kornahauser – Dudy Prezes ZNP w Kanadzie Iwona Malinowska otrzymała dla Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie Honorową Odznakę za Zasługi dla Polonii i Polaków za Granicą, którą w imieniu Premiera RP Mateusza Morawieckiego wręczył Minister Jan Dziędziczak.

Iwona Malinowski

Źródło informacji: Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego i Ministerstwo Edukacji i Nauki.

SZKOŁA POLSKA IM. ŚW. JANA PAWŁA II W CALGARY - WIERNOŚĆ KORZENIOM JEST ZAWSZE TWÓRCZA

89 lat temu zapadła wiekopomna decyzja objęcia troską dydaktyczną – wychowawczą dzieci i młodzieży urodzonej już w Kanadzie, aby przekazywać tradycję chrześcijańskiej kultury polskiej, języka polskiego i wiary katolickiej. Jej celem jest zachowanie

i promowanie polskiego języka, kultury oraz tradycji wśród polskiej społeczności mieszkającej w Calgary i okolicach. Szkoła rozpoczęła swoją działalność jako niedzielna placówka edukacyjna, oferująca naukę języka polskiego dla dzieci i młodzieży.

Na początku lat 80-tych nasza placówka przyjęła imię Jana Pawła II w celu budowania więzi z Ojczyzną. Przypominanie Jego postaci zawsze jest przypomnianiem kraju pochodzenia, rodzinnego miasta, rodzinnej wioski.

Od 1987 roku Departament Nauczania Rządu Alberta zaaprobował nauczanie języka polskiego (Polish 15, 25, 35) i pozwolił szkole polskiej na przyznawanie studentom klas licealnych: 10, 11, 12, zaliczania języka polskiego, jako drugiego języka w szkołach Alberta i odpowiednich kredytów.

Od września 1998 roku zajęcia dla uczniów szkoły polskiej zaczęły odbywać się w St. Anne High School (gdzie odbywają się do dnia dzisiejszego): w każdy piątek w godzinach wieczornych, od 17:30 dla klas: VII – XII i w każdą sobotę w godzinach 9:30 – 13:00, zajęcia dla klas młodszych.

Na przestrzeni lat nasza placówka kształciła od 600 uczniów rocznie (lata 80.) do ponad 200 w obecnym roku szkolnym. Współpracuje z nami 18 nauczycieli,

11 jest członkami ZNPwK. Pani Dyrektor Bożena Blachut i czterech nauczycieli Mariola Podgorny, Piotr Zuba, Danuta Topor i Bogusława Celeda zostali w tym roku uhonorowani medalami MEN za długoletnią pracę w naszej szkole.

Przerwa spowodowana pandemią zachwiała działalnością naszej długoletniej szkoły i byliśmy pełni obaw co do powrotu naszych uczniów. Po dwóch latach ku ogromnej naszej uldze szkoła wznowiła działalność we wrześniu 2022 roku. Po trudnym nauczaniu online nauczyciele i uczniowie w końcu mogli spotkać się w klasach. Uroczysty rok szkolny rozpoczął się 16 września dla klas piątkowych i 17 września dla klas sobotnich.

Dzięki naszym cotygodniowym spotkaniom mogliśmy przygotować akademie na Mikołaja oraz na Dzień Matki. 8 stycznia w Domu Polskim odbyły się Jasełka przygotowane przez nasze siostry Dominikanki wystawiane przy współudziale uczniów naszej szkoły dla licznie zgromadzonej starszej i młodszej Polonii. 28 stycznia 2023 roku nasi maturzyści wspólnie bawili się na studniówce.

24 i 25 lutego odbył się 61. Pisemny Konkurs im. Adama Mickiewicza. Wiele prac zostało zakwalifikowanych do wysłania do Toronto w celu oceny przez Zarząd Główny ZNPwK. Poziom prac naszych uczniów jest bardzo wysoki, gdyż co roku przyznawane są nam nagrody I, II i III miejsca.

W maju klasy piątkowe (VII-XII) spotkały się na Majówce, na której nie zabrakło zabaw i gier, zarówno dla uczniów jak i nauczycieli, mszy świętej, kolacji.

Kulminacją tego ciepłego majowego wieczoru było disco party.

Jak co roku w pierwszą sobotę czerwca organizowany jest dzień sportu dla klas młodszych (0-VI). Liczne zgromadzone dzieci współzawodniczą w różnych konkurencjach, grach i zabawach, po których posilają się przepyszną pizzą.

Nasze akademie uświetniają występy zespołu tanecznego Gaiczek, który nieprzerwanie istnieje od 1971 roku. Przy szkole polskiej działają harcerze, zuchy i skrzaty, gdzie pierwsza drużyna harcerska została założona w 1956 roku, a odnowienie harcerstwa nastąpiło w 1989 roku.

Wiele różnych imprez okolicznościowych nie byłoby możliwych bez udziału naszego komitetu rodzicielskiego, który aktywnie uczestniczy w życiu naszej szkoły. Nasze panie przygotowują paczki na Mikołaja, kawę i ciasto dla mam z okazji Dnia Matki oraz cotygodniowy sklepik.

9 czerwca odbędzie się uroczyste zakończenie roku szkolnego klas VII-XII, na którym gościem honorowym będzie Konsul Generalny z Vancouver pan Andrzej Mańkowski. Nasi absolwenci co roku otrzymują egzemplarze „Pana Tadeusza”.

Polska Szkoła w Calgary odgrywa istotną rolę w utrzymaniu polskiego dziedzictwa i tożsamości

wśród polskiej społeczności w Calgary. Pamiętajmy o słowach św. Jana Pawła II wypowiedzianych w czasie pielgrzymki po Kanadzie w 1984 roku „Starajcie się nie zubożyć tego dziedzictwa, nad którego zachowaniem trudziły się starsze pokolenia”.

Chcielibyśmy wszystkich zainteresowanych serdecznie zaprosić do śledzenia kolejnych wiadomości i komunikatów dotyczących nadchodzącej 90. rocznicy Szkoły Polskiej im. św. Jana Pawła II w Calgary. Ta wyjątkowa uroczystość będzie nie tylko okazją do świętowania, ale również do uczczenia polskiego dziedzictwa i kultury, które przekazujemy kolejnym pokoleniom w Calgary.

Maria Rożkowska, Oddział ZNPwK w Calgary

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI SOBOTNIEJ SZKOŁY JEZYKA POLSKIEGO PRZY PARAFII ŚW. ANDRZEJA BOBOLI W WINNIPEG

„KIEDY ŚMIEJE SIĘ DZIECKO, ŚMIEJE SIĘ CAŁY ŚWIAT” JANUSZ KORCZAK

Po okresie niepewności, braku stabilizacji wiele szkół językowych w Winnipegu przestało istnieć, ale nasza szkoła w tym przejściowym okresie nie zamknęła drzwi. Skorzystała z propozycji proboszcza, ks. Walerego Bykowskiego, aby zajęcia były prowadzone w salkach katechetycznych. Serdecznie dziękujemy proboszczowi za zrozumienie i pomoc w nauce języka

polskiego. Dla naszej szkoły był to bardzo trudny okres. Ale otrzymaliśmy ofertę nowej lokalizacji, z której z radością skorzystaliśmy – to szkoła Holy Ghost School przy Selkirk Ave. Każda klasa ma swoje pomieszczenie do nauki, korzystamy z Sali gimnastycznej, biblioteki oraz ze szkolnych komputerów. W roku szkolnym 2022/2023 uczęszczało do szkoły ....dzieci w pięciu

oddziałach – przedszkole, klasy I -II, III, IV i V-VIII. W tym roku szkoła odrodziła się na nowo

W skład Szkoły wchodzi:

1. Zarząd Szkoły: p. J. Kukiełka, Katarzyna Mc.Pinola, którzy dbają o administrację.
2. Kadra pedagogiczna: kierownik Barbara Torka oraz panie: Iwona Herz – przedszkole, Aldona Stein – kl.I-II, Barbara Torka i Joasia Utka – kl.III, Ala Strombek – klasa IV, Sabina Lemans – kl.V-VIII oraz ks. Walery Bykowski – nauka religii. Zajęcia odbywają się w soboty od godz.10.30 do 14.00.
3. Komitet Rodzicielski – Rada Rodziców: przewodnicząca Marta Bhopalsingh, Justyna Orlow, Anna Niezgoda
4. Biblioteka – Kamila Galem

Oprócz sobotnich lekcji zorganizowaliśmy koncert bożonarodzeniowy, w którym wystąpiły nasze dzieci, recytując wiersze oraz przedstawiając „Jasełka” - inscenzację narodzenia Jezusa. Wielu naszych uczniów brało udział w uroczystościach rocznicowych i akademiach z okazji Narodowego Święta Niepodległości czy w rocznicach uchwalenia

„Konstytucji 3 Maja. Wielu uczniów przynależy do harcerstwa i zespołów tanecznych. Recytacje wierszy, dialogi są wykonywane poprawnie w języku polskim, z czego wszyscy jesteśmy dumni. Ponadto uczniowie klas IV-VI brali udział w Konkursie na Najpiękniejsze Wypracowanie w Języku Polskim organizowanym przez ZG ZNPwK w Toronto. Na szczególne podziękowanie zasługuje Rada Rodziców za:

- zorganizowanie w grudniu po koncercie bożonarodzeniowym „bake sale” – sprzedaży ciasteczek
- w styczniu odbyła się zabawa taneczna w hawajskich klimatach, a cały dochód został

przekazany dla naszej szkoły

- co miesiąc dzieci miały Pizza Day
- od nowego roku kalendarzowego panie z Rady Rodziców organizują dzieciom w Sali gimnastycznej przerwy lekcyjne, pełniąc tam dyżury
- w Kwietniu Rada Rodziców zorganizowała „Dni otwarte szkoły”. Po tak długiej przerwie było to pierwsze spotkanie, kiedy zainteresowani mogli zapoznać się z działalnością szkoły.
- w czerwcu jest zaplanowany wyjazd dzieci do Aquaparku
- wycieczka integracyjna.

Ten rok szkolny był rokiem intensywnej pracy dla nas wszystkich. Nie sposób nadrobić tego, co bezpowrotnie zostało stracone, ale dzięki ogromnemu zaangażowaniu i poświęceniu nas wszystkich, pracy dla dobra drugiego człowieka mamy satysfakcję i dowód na to, że inwestujemy w młode pokolenie, które doceni nasz wysiłek. Mocno wierzymy w to, że wiedza zdobyta w naszej szkole języka polskiego będzie dobrze „skonsumowana” w dalszej drodze życiowej młodych ludzi.

Barbara Torka

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI SZKOŁY POLSKIEJ GRUPY 2 ZWIĄZKU POLAKÓW W KANADZIE W HAMILTON W ROKU SZKOLNYM 2022/23

W sobotę 17 czerwca, 110 uczniów naszej szkoły odebrało świadectwa, dyplomy, nagrody i rozpoczęło wakacje. Zajęcia lekcyjne w tym roku szkolnym odbywały się przez 3 godziny w soboty w kanadyjskiej szkole Helen Detwiler. Sami opłacaliśmy godzinę zajęć i wynajmowaliśmy na ten czas sale lekcyjne. W tym roku szkolnym mieliśmy 7 klas, w tym młodszą i starszą grupę przedszkolną oraz klasę Polish as a Second Language dla dzieci bardzo słabo znających j. polski. W szkole pracowało 7 nauczycieli zatrudnionych przez HWDSB, 4 na zastępstwa oraz instruktor muzyki opłacany ze składek rodziców i otrzymanych dotacji od sponsorów. W czasie lekcji dzieci uczyły się języka polskiego, geografii i historii Polski, poznawały nasze tradycje oraz miały rytmikę i naukę polskich piosenek.

Już przed rozpoczęciem roku wiedzieliśmy, że będzie nam brakowało wykwalifikowanych nauczycieli. Postanowiliśmy więc przez okres wakacyjny sami zorganizować warsztaty przygotowujące rodziców do pracy w szkole. W ten sposób udało nam się zabezpieczyć kadre nauczycielską na ten rok szkolny. Ten rok był pierwszym (po ponad 2 latach zdalnego nauczania), w którym edukacja była prowadzona stacjonarnie. Nie był to łatwy rok, wielu uczniów powróciło do szkoły z ogromnymi zaległościami, ponieważ nie brali udziału w zdalnym nauczaniu. Nasz HWDSB wprowadził wiele zmian, które utrudniły działalność naszej szkoły. Z przyczyn od nas niezależnych zamiast 32 zajęć w soboty mieliśmy tylko 24 spotkania.

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA roku szkolnego:

- 1 października** – rozpoczęcie roku szkolnego
- 17 października** – Dzień Nauczyciela zorganizowany przez ZG ZNP w Kanadzie w Mississaudze
- 19 października** - Jubileusz z okazji 85 lecia naszej

naszą szkołę dla polonijnego środowiska w Hamilton
3 maja – uroczystość podniesienia polskiej flagi przed City Hall z okazji rocznicy Konstytucji 3 Maja
4 czerwca – Gala „UCZEŃ ROKU” w Oakville
10 czerwca – Dzień Sportu
11 czerwca – najlepsza lekcja historii i patriotyzmu - uroczystości na cmentarzu Hallerczyków w Niagara on the Lake
17 czerwca – Zakończenie roku szkolnego i pożegnanie klas 8

szkoły i 8 Dzień Dwujęzyczności.

6 listopada – V Bieg Niepodległości w Parku Paderewskiego w Toronto

12 listopada – akademia z okazji 11 Listopada w szkole

13 listopada – uroczystości z okazji Święta Niepodległości w naszym mieście

20 listopada – ślubowanie klasy I
18 grudnia – Jasełka w gościnniej Sali naszego sponsona Gr.2 ZPwK - „Dar Serca” dla Leosia

22 stycznia – Dzień Babci i Dziadka
19 lutego - Pocztówka dla Mikołaja – projekt z okazji 550 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika.

26 lutego - 61 Konkurs Pisemny na Najlepsze Wypracowanie w Języku Polskim 10 marca – Droga Krzyżowa w Kościele Św. Stanisława Kostki w Hamilton przygotowana przez starsze klasy

1 kwietnia - Dzień Papieża w Kanadzie

23 kwietnia - Konkurs Czytelniczy „Mistrz Pięknego Czytania” zorganizowany przez ZG ZNP w Kanadzie

29 kwietnia – Akademia 3 Maja przygotowana przez

POŻEGNANIE ABSOLWENTÓW

W tym roku pożegnaliśmy 5 absolwentów naszej szkoły, Najlepsza uczennica klasy 8 - **Liliana Kobrzyńska** otrzymała w czasie GALI „UCZEŃ ROKU” medal, dyplomy oraz wydany przez ZNPwK piękny „Album o Polsce”.

Wyróżnione osoby w dniu zakończenia roku szkolnego:

Liliana Kobrzyńska – Nagroda „Uczeń Roku” dla

najlepszego ucznia za wzorowe zachowanie i wybitne osiągnięcia w szkole.

Olivia Roman – Nagroda Kierownika Szkoły za bardzo dobre wyniki w nauce, aktywną działalność w szkole i koleżeńską postawę.

Każdego roku najlepsi absolwenci otrzymują również nagrody pieniężne (w tym roku czeki - \$100) od naszego sponsora GR.2 ZPwK. Nagrodę wręczył członek ZG Gr.2 Pan Wiesław Kut.

OSIĄGNIĘCIA naszych uczniów.

Promocję z wyróżnieniem za wzorowe wyniki w nauce otrzymało 18 uczniów.

WKONKURSIE CZYTELNICZYM

wzięły udział:

1. Liliana Kобрzyńska kl.8
2. Olivia Roman kl.8
3. Maya Kielb kl.6

4. Abigail Godlewski kl.5

LAUREATKA KONKURSU - ABIGAIL GODLEWSKI I miejsce w młodszej grupie.

W KONKURSIE PISEMNYM na NAJLEPSZE WYPRACOWANIE

wzięło udział 45 uczniów naszej szkoły.

Laureatami są:

1. Liliana Kобрzyńska	kl.8	I	miejsce
2. Hania Burgess	kl.6	I	miejsce
3. Milena Kasprzak	kl.7	II	miejsce
4. Julianna Bielecki	kl.4	II	miejsce
5. Izabela Gorenc	kl.5	III	miejsce

PODZIĘKOWANIA

Wszyscy uczniowie reprezentujący szkołę w konkursach, za swoją ciężką pracę i poświęcony czas otrzymali bilety do kina.

Piękne dyplomy wręczyliśmy Gr. 2 ZPwK i rodzicom sponsorującym szkołę oraz tym, którzy pomagali nauczycielom w organizowaniu uroczystości.

Podsumowując, chciałam podkreślić, że pomimo 2 lat pandemii, wielu problemów organizacyjnych, z którymi musieliśmy się uporać, to tylko dzięki oddanej pracy nauczycieli, dobrym wynikom w nauce i sukcesom naszych uczniów oraz wspaniałej współpracy z rodzicami i sponsorami, uważam ten rok szkolny za udany. Zakończyliśmy go poczęstunkiem: pysznym tortem, lodami i pizzą dla uczniów, rodziców i dziadków.

Ewa Iwanicka
Kierownik
Szkoły Polskiej Gr.2 ZPwK

POLSKA SZKOŁA IM. JANA BRZECHWY W MILTON, ONTARIO, KANADA

Polska Szkoła im. Jana Brzechwy w Milton powstała 19 lat z inicjatywy rodziców, dwóch bardzo zaangażowanych mam Moniki Mrozek i Agaty Barański. Pierwszym dyrektorem szkoły była Dorota Ściuk, cztery lata później funkcję tę przejęła Agnieszka Smolinski na kolejne 4 lata, a od 11 lat dyrektorem szkoły jest Joanna Danicka-Garbacz. Z roku na rok przybywało nam uczniów, w ostatnim roku szkolnym zajęć stacjonarnych 2019/20, tuż przed wybuchem pandemii mieliśmy blisko 350 uczniów w tym 12 klas od JK do KL 8. Jesteśmy drugą a co do wielkości Polską Szkołą w Ontario. Jako pierwsza szkoła w naszym rejonie w roku 2012 otworzyliśmy klasy PSL (Polish as a Second Language) dla uczniów z rodzin mieszanych, gdzie język polski nie jest językiem używanym na co dzień. Prowadziliśmy także zajęcia pozalekcyjne (religię - przygotowujące do Pierwszej Komunii Świętej a także plastykę). Przy naszej szkole, tuż po zajęciach lekcyjnych odbywają się zbiorki ZHP- szczerp Kresy. W przeciągu ostatnich 10 lat naszą odwiedzili zaciąg goście m.in panowie Grzegorz Kasdepke, Michał Malinowski, pani Ewa Drzyzga, dr Ewa Antczak czy też przedstawiciele Uniwersytetów z Polski, Konsulatu RP w Toronto i Zarządu Głównego ZNP. Uczniowie naszej szkoły biorą bardzo aktywny udział w konkursach i inicjatywach organizowanych przez Związek Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie czy Konsulat Generalny RP w Toronto a także przez organizacje z Polski. W roku 2012 wraz z Konsulatem Generalnym RP w Toronto nasza szkoła zorganizowała rozgrywki Euro 2012, gdzie zaprosiła do udziału siostrzaną Polską Szkołę im M. Konopnickiej z Oakville. Spotkanie to zostało na bardzo długo w naszej pamięci! Od kilku lat włączamy się wraz z harcerzami przynależącymi do naszej szkoły w akcję „Bohater-ON włącz historię” i wysyłamy pocztówki Powstańcom, naszym wielkim bohaterom. Oczywiście, bierzemy udział w lokalnych konkursach tj. Mistrz Pięknego Czytania, Konkurs na najpiękniejsze wypracowanie organizowany przez Fundację Reymonta i ZG ZNP czy konkurs recytatorski oraz w wielu konkursach plastycznych. Naszej szkole udało się zorganizować dwie wycieczki do Konsulatu Generalnego RP w Toronto, gdzie nasi uczniowie mogli poznać tajniki pracy konsularnej i dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy, jakie wiąże ten kawałek ziemi w Toronto z Polską. W ostatnich dwóch latach

nie było okazji do spotkań, pandemia pokrzyżowała wiele planów oraz nauczanie zdalne nie pozwalało nam spotykać się i czynnie uczestniczyć w wielu wydarzeniach, gdyż wiele z nich nie mogło się odbyć ze względu na panujące obostrzenia covidowe. Pomimo tego, w reżimie sanitarnym jesienią 2021 roku nasze grono pedagogiczne wraz z ZG ZNP w K i Polską Szkołą im. gen Józefa Hallera w Toronto przygotowało pełen zabaw i atrakcji „7 Polonijny Dzień Dwujęzyczności” oraz nasze grono nauczycielskie wzięło udział w „IV Biegu Niepodległości”.

Po ponad dwu i pół letniej przerwie i pandemii Covid 19 we wrześniu 2022 roku ponownie wróciliśmy do klas pełni energii i radości.

Niestety, z przykrością zauważyliśmy spadek zainteresowania sobotnimi zajęciami, za czym idzie mniejsza liczba uczniów i tym samym kadry nauczycielskiej.

Nowy Rok Szkolny 2022/23 rozpoczęliśmy od naszych szkolnych uroczystości takich jak uczczenie kolejnej rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, świętowaliśmy Polonijny Dzień Dwujęzyczności oraz przyjęliśmy uroczyste pierwszaków do braci uczniowskiej naszej szkoły. Kolejną uroczystością, za którą bardzo tęskniliśmy to Szkolny Koncert Bożonarodzeniowy, na który czekali z niecierpliwością nasi uczniowie jak i rodzice. Nowy rok 2023 to kolejne konkursy i uroczystości w naszej szkole - Bal Karnawałowy, Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego, Mistrz Pięknego Czytania, Parada Konstytucji 3 Maja oraz hucznie obchodzony Miesiąc Dziedzictwa Polskiego, kiedy pierogi i pączki wywołały uśmiech na wszystkich buziach. Oczywiście pamiętaliśmy o naszych fantastycznych uczniach w dniu ich święta i z okazji Dnia Dziecka były zabawy, pizza, nie mogło też zabraknąć lodów! Zanim się obejrzelśmy rok szkolny dobiegł końca. Pożegnaliśmy się podczas pięknie przygotowanej akademii, uczniowie odebrali świadectwa i nagrody. Złożyliśmy wszystkim życzenia wspaniałego wypoczynku wierząc, że ponownie spotkamy się we wrześniu. Wspaniale, że możemy liczyć na wsparcie Konsulatu Generalnego RP w Toronto, ZG ZNPwK, ZNP Oddział Mississauga a także lokalnych biznesów. Jesteście wspaniali! Dziękujemy!

Joanna Danicka-Garbacz

SZKOŁA POLSKA IM. JANA PAWŁA II W MONTREALU Z KRONIKI SZKOLNEJ 2022-2023

We wrześniu wróciliśmy do zajęć stacjonarnych po dwóch latach pracy on-line. Rozpoczęcie roku szkolnego odbyło się w sobotę 10.09.2022 w sali parafialnej kościoła św. Jana Pawła II w Lachine a już w następną sobotę spotkaliśmy się w klasach szkoły College Beaubois w Pierrefonds. W 11 klasach zajęcia prowadziło 11 nauczycieli dla

Grono Nauczycielskie 2022-2023, od lewej: Paulina Kalbarczyk, Jolanta Koszałka-Kalbarczyk, Alina Szędziot, Adrian Bracisiewicz, Joanna Potapowicz, Joanna Wotoszyn, Lidia Pacak, Teresa Sobol, Danuta Wróbel, Agnieszka Dejda, Monika Dobiszewska, Danuta Niczyporuk

117 uczniów (w szkole jm. Jana Pawła II: w 8 klasach - 86 uczniów oraz na zajęciach Kursów Licealnych im. Adama Mickiewicza w 3 klasach 31 uczniów). Po lekcjach zostały zorganizowane dodatkowe zajęcia dla chętnych uczniów: dla zuchów oraz dla grupy tanecznej Tatry. W tym roku wszyscy uczniowie otrzymali polskie legitymacje szkolne wystawione przez konsulat RP w Montrealu.

Uczniowie i nauczyciele z wielką radością wrócili

25.02.2023 – Kosmiczny Bal Milusińskich

Laureaci szkolnego finału konkursu recytatorskiego, pod hasłem "Fredro i przyjaciele, czyli bajki i wiersze z morałem", otrzymali dyplomy i nagrody książkowe ufundowane przez konsulat RP w Montrealu.

do zajęć w klasach. Podobny entuzjazm towarzyszył rodzicom. Z zapałem włączyli się do działalności na rzecz szkoły i powrócili także do swoich zajęć sportowych podczas szkolnych sobót (siatkówka i gimnastyka). W każdą sobotę zorganizowana była kawa dla rodziców czekających na swoje dzieci, podczas przerwy działał kiosk z ciasteczkami, dyżurowała biblioteka szkolna a komunikację

6.05.2023 – Przed Planetarium – wycieczka szkolna

pomiędzy rodzicami zapewniał elektroniczny biuletyn *Jaskółka*. Wielu rodziców aktywnie włączało się także w zorganizowanie szkolnych wydarzeń, takich jak: Choinka Szkolna, Bal Milusińskich, Bal Absolwentów czy wycieczka

13.05.2023 – Uczeń Roku 2023 (od lewej: wyróżnione uczennice to Helena Królikowski, Maya McManaman i Isabella Bacz oraz towarzyszą im Lidia Pacak i Teresa Sobol)

szkolna. Jedna z mam została nawet laureatką konkursu Polonijny Rodzic na 6. Na potwierdzenie, że rok 2022-2023 był to udany i

13.05.2023 – Absolwenci 2023 i ich tegoroczne nauczycielki

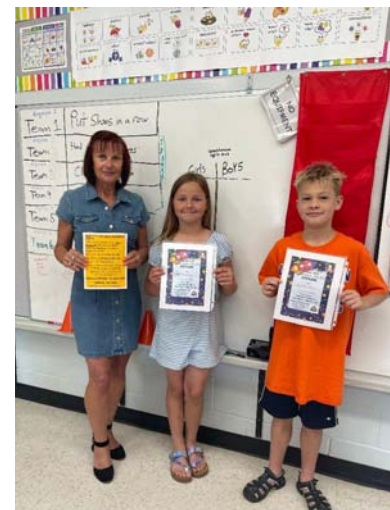
ciekawy rok dla naszej szkoły przejrzymy kartki z *kroniki szkolnej*. (Więcej informacji można znaleźć na szkolnej stronie jp2montreal.com.)

Laureatka konkursu Polonijny Rodzic na 6 – Anna Szymkowiak

POLSKA SZKOŁA IM. ST. STASZICA W LONDON - SPRAWOZDANIE

Dnia 6 maja br. Polska Szkoła im. St. Staszica brała udział w Multicultural Day w St. Thomas Aquinas Catholic Secondary School, zorganizowanym przez London District Catholic School Board. Była to wspaniała okazja do zaprezentowania naszej szkoły, kultury i tradycji: dzieci klasy 3

i 4 pani Ireny Zenkier wystąpiły z wesołą piosenką „ Zielone ludki”, a średnia grupa zespołu Cracovia uświetniła nasz program swoim tańcem i kolorowymi ludowymi strojami.

W naszym stoisku na globusie dzieci z różnych szkół mogły odnaleźć, gdzie leży Polska i zwycięzca otrzymywał nagrodę (polskie cukiereczki).

Na naszych stołach zainteresowani mogli kupić pączki, Prince polo, lizaki a także kubeczki, piórniki, książeczki, skoroszyty malowane w ludowe kwiatki. Największym powodzeniem cieszyły się lizaki.

Prócz tego pani Joanna Mastej przygotowała stół z różnymi kolorowanymi, wycinankami, koralikami białymi czerwonymi etc. i dzieci mogły spokojnie malować, rysować, nawlekać..

Dzieci z naszej szkoły wzięły udział w konkursie plastycznym zorganizowanym przez Federację Polek w Kanadzie, Ogniu 20 w Windsor pt. ” Mikołaj Kopernik- Duma Polski”.

Uczniowie z klasy 7/8 siostry Kingi Lewickiej, 5/6 Marzeny Wekwejt oraz 3/4 Ireny Zenkier pod opieką tych nauczycielek wykonały swoje rysunki i plakaty. Wszystkie dzieci zostały nagrodzone dyplomami i niespodzianką zafundowaną przez Panię z Federacji Polek, Ogniu 20 w Windsor.

Dyplomy zostały wręczone w Dniu Dziecka 3 czerwca szkole przez kierowniczkę szkoły Ewę Moczarską.

Dzieci były szczęśliwe, że ich praca została doceniona widać to na zdjęciach.

Także w tym samym czasie dyplomy otrzymali uczniowie którzy zajęli 1,2 i 3 miejsca w 61 Konkursie Pisemnym na Najpiękniejsze Wypracowanie w Języku Polskim organizowanym przez ZNPwK, a sponсорowanym przez Fundację im. A.Mickiewicza.

Ewa Moczarski

DRUŻYNA ZE SZKOŁY POLSKIEJ IM. JANA PAWŁA II W MONTREALU W FINALE III POLONIJNEGO TURNIEJU MISIA WOJTKA W WARSZAWIE

Ogólnoswiatowy Polonijny Turniej Edukacyjnej Gry Planszowej „Miś Wojtek”, organizowany przez Instytut Pamięci Narodowej i Fundację Polonica, odbywa się w dwóch etapach. Etap pierwszy to rozgrywki regionalne w trybie online w 5 regionach świata: wyspiarskim, wschodnim, Europejskim, Australijskim i Północnoamerykańskim. Etap drugi to Finał, który ma miejsce na żywo w Warszawie. W grze „Miś Wojtek”, przenosimy się do 1942 r. gdy polscy żołnierze i cywile pod wodzą gen. Władysława Andersa opuścili ZSRR. Podążając ich szlakiem, zbieramy pamiątki związane z losami żołnierzy i ich słynnego niedźwiedzia – Wojtki. Celem jest przejście trasy z obozów na terenie ZSRR do Edynburga w Szkocji oraz zebranie najlepszej kolekcji kart. W mijającym roku szkolnym, 2022-2023, odbyła się III Edycja Polonijnego Turnieju Edukacyjnej Gry Planszowej „Miś Wojtek”.

Wzięło w niej udział 120 drużyn z 19 krajów, w tym **4 drużyny ze Szkoły Polskiej im. Jana Pawła II w Montrealu**, która jako jedyna z Kanady zgłosiła swój udział w turnieju. Wszystkie cztery drużyny dumnie reprezentowały naszą szkołę w rozgrywkach online w Regionie Północnoamerykańskim, plasując się na czołowych miejscach w swoich grupach:

Wyspa Łomisie – I miejsce
Misiaczki w Okularach – II miejsce
Jarzębinki – II miejsce
Szczęśliwa 2 – III miejsce

W Finale III Polonijnego Turnieju Edukacyjnej Gry Planszowej „Miś Wojtek”, który miał miejsce w dniach od 14 do 19 maja 2023 r. w Warszawie, wystąpili **Zosia i Daniel Pogorzelscy** z drużyny **Wyspa Łomisie** wraz ze swoją opiekunką **Agnieszka Dejdą**. Po uroczystej inauguracji, losowaniu drużyn i odśpiewaniu misiowego

hymnu, drużyna Wyspa Łomisie wraz z innymi 39 drużynami z 5 kontynentów stanęła do turniejowych rozgrywek w siedzibie Przystanku Historia IPN rankiem 15 maja. Turniej rozpoczął się testem wiedzy o Misiu Wojtku i starciach polskich żołnierzy podczas II Wojny Światowej, a w szczególności w bitwie o Monte Cassino. Następnie nasza drużyna wzięła udział w czterech meczach na planszy gry Miś Wojtek.

Rozgrywki odbywały się każdego kolejnego dnia od poniedziałku aż do czwartku. Towarzyszyły im niezwykle emocje, czasem wielka radość, innym razem rozczarowanie. Wyniki i pozycje w rankingu zmieniały się bowiem nieustannie po każdym meczu. Należy jednak podkreślić, że wszystko przebiegało z zasadami rywalizacji w duchu fair play „zwyciężaj bez pychy, przegrywaj bez urazy” pod okiem uważnych sędziów. Po codziennych starciach czekały wszystkich graczy i ich opiekunów miłe niespodzianki – wizyta w Muzeum Historii Żydów

Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. Ponadto nie zabrakło tańców, śpiewu (festiwal piosenki żołnierskiej), gier (festiwal gier planszowych) i różnorodnych zabaw podczas wieczorów integracyjnych. W ostatnim dniu finałowych rozgrywek Wyspa Łomisie uplasowała się na pięknym 22 miejscu. Podczas uroczystej gali finałowej z radością i ogromną dumą weszliśmy na scenę odebrać swoje medale, dyplomy i nagrody. Największym jednak wyróżnieniem dla drużyny Wyspa

Łomisie, i dla mnie również, pozostanie możliwość uczestniczenia w tym niezwykle wzruszającym i wzbogacającym wydarzeniu oraz okazja dzielenia emocji ze wspaniałymi rodakami z całego świata.

P o l s k i c h
POLIN, spacer
po Starym
Mieście i
Łazienkach
Królewskich
czy wycieczka
do Muzeum

Agnieszka Dejda

zdjęcia: Agnieszka Dejda i Tomasz Pogorzelski

ZŁOTY JUBILEUSZ POLSKIEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. M. KOPERNIKA W MISSISSAUGA

Historia...

Początki tej największej obecnie w Kanadzie placówki oświatowej sięgają roku 1966, kiedy to grupa entuzjastów – rodziców i nauczycieli – podjęła się prowadzenia polskiej szkółki przy Grupie 26 Związku Polaków w Kanadzie działającej w Mississauga. Głównymi założycielami byli Marina Glista i Chris Nowak. Na początku zajęcia dwóch grup dzieci (lepiej i słabiej znających język polski) odbywały się w siedzibie organizacji przy ul. Lakeshore. W kolejnych latach szkółka wynajmowała sale w budynkach pobliskich szkół kanadyjskich. Pierwszą nauczycielką była Ludwika Łuckiewicz. Liczba uczniów rosła systematycznie i w roku szkolnym 1972/1973 możliwe było otwarcie już kilku klas szkoły. Oprócz nauczycieli języka polskiego byli instruktorzy śpiewu i tańca narodowego. W 1977 roku dzięki staraniom

pierwszego senatora polskiego pochodzenia, Stanleya Haidasza rząd Ontario wprowadził „The Heritage Language Program” (program wielokulturowości). Szkoła weszła w struktury Separate School Board, obecnie Dufferin Peel Catholic District School Board. Największą popularnością cieszyła się w latach 90-tych

XX wieku, kiedy to uczęszczało do niej około 1600 uczniów. Dzieci przechodziły egzaminy kwalifikacyjne i były umieszczane w swoich grupach wiekowych zgodnie z poziomem znajomości języka polskiego. Ze względu na rosnącą liczbę uczniów, placówka była przenoszona do różnych budynków min.: St. Thomas Moore, St. Vincent De Paul, St. Jude. Pierwszą koordynatorką szkoły z ramienia SSB była Genowefa (Jean) Dub, W latach 1991-2015 placówką kierowała Elżbieta (Elizabeth) Bejaoui. To dzięki tej koordynator zajęcia w polskiej

szkole zostały poszerzone o dodatkową godzinę „Art & Culture”. Do dnia dzisiejszego ten 3.5 godzinny system spotyka się z dużym uznaniem rodziców.

wykwalifikowanych nauczycieli mających zarówno polskie jak i kanadyjskie doświadczenie pedagogiczne. Uczniowie chętnie biorą udział w konkursach pisemnych, rysunkowych, recytatorskich i olimpiadach wiedzy o Polsce, zdobywają nagrody, godnie reprezentując swoją szkołę. Ich sukcesy są też zwieńczeniem długoletniej i oddanej pracy nauczycieli, rodziców i ich samych.

Koncert Jubileuszowy...

A JEDNAK SIĘ KRĘCI...

„Wszystkim niedowiarkom, tym dużym i małym, oznajmiamy dziś z wielkim zapałem, że święto szkoły dziś obchodzimy.

Świętujmy zatem wspólnie nasze urodziny!”

Od tych słów rozpoczął się w sobotę, 6 maja br. koncert 50-lecia Polskiej Szkoły Podstawowej im.

Rzeczywistość...

Obecnie siedzibą Polskiej Szkoły jest St. Pio of Pietrelcina Elementary School in Mississauga. W latach 2015-2022 szkołą zarządzał Tamer Botros, który pomimo tego, że nie był Polakiem,

doskonale rozumiał potrzeby placówki. W roku szkolnym 2021/2022 do szkoły uczęszczało ponad 500 uczniów w 21 klasach. W okresie pandemii nauczyciele sprawnie przeszli na nauczanie online, co było nie lada wyzwaniem, gdyż w krótkim czasie musieli nauczyć się nowych technologii, by sprostać wymogom czasu i sytuacji. W minionym roku szkolnym do szkoły uczęszczało 434 uczniów w 18 klasach. Koordynatorką z ramienia DPCDSB jest Dawn McAnnich. Program nauczania obejmuje naukę języka polskiego, geografii, historii oraz kultury Polski. Zajęcia prowadzone są przez

M. Kopernika (przy St. Pio of Pietrelcina Elementary School) w Mississaudze. Byli ważni w dziejach szkoły goście, były przepiękne występy uczniów, była wystawa prac plastycznych poświęconych

patronowi, był pokaz zdjęć ukazujących różnorodne momenty z historii, było odsłonięcie popiersia Mikołaja Kopernika, które wykonała dla szkoły wieloletnia nauczycielka p. Lidia Rusin. Były rozmowy dawnych i obecnych nauczycieli, były gratulacje i życzenia... Była też wspaniała atmosfera. Wszystko to było możliwe dzięki doskonałej współpracy nauczycieli i rodziców oraz wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Toronto, Związku Nauczycielstwa Polskiego Oddział Mississauga, Funduszu Wieczystego Millenium Polski Chrześcijańskiej oraz Dufferin-Peel Catholic District School Board.

Niech się kręci kolejne lata!

Grono Pedagogiczne Szkoły w roku szkolnym 2022/2023: Dawn McAnnich -Koordynator, Teresa Bielecka, Joanna Gadomski, Bożena Szwed, Mirosława Szpulak, Elizabeth Kacprzak, Maria Gajowniczek, Julita Gadomski, Sylwia Dziewiecka, Aneta Górny, Małgorzata Stankowski, Barbara Tobian, Paweł Iwański, Ewa Markiewicz, Anna Kapoor, Maria Krzewińska-Branka, Kalina Rachwał, Julia Gawrysiak, Karina Grzywa

*Teresa Szramek na podst. otrzymanych materiałów w okolicznościowej teźce
Zdjęcia: Joanna Chramega,*

VI ŚWIATOWY ZJAZD POLONII I POLAKÓW Z ZAGRANICY W WARSZAWIE

W dniach 29 czerwca – 2 lipca br. odbył się w Warszawie VI Światowy Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy zorganizowany przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” i Radę Polonii Świata, w którym udział wzięło ponad 300 uczestników, w tym blisko trzydziestoosobowa grupa z Kanady. Honorowy patronat nad Zjazdem objął prezydent RP Andrzej Duda. Oficjalną inaugurację Zjazdu rozpoczęła uroczysta Msza Św. w intencji Ojczyzny w Bazylice archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie oraz złożenie kwiatów na grobach Ks. Prymasa Stefana Wyszyńskiego, Ks. Prymasa Józefa Glempa oraz Ignacego Jana Paderewskiego. Sesja inauguracyjna i plenarna odbyła się w Sejmie RP, podczas której słowa serdecznego powitania skierowali do delegatów Wicemarszałek Sejmu RP

Małgorzata Gosiewska i Pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą, Jan Dziedziczak podkreślając, że „zorganizowanie Zjazdu właśnie w Sejmie jest przykładem najwyższego, możliwego szacunku, jakim polskie państwo darzy przedstawicieli Polonii na całym świecie”. Dodał też, że poza granicami kraju żyje 1/3 polskiego narodu. Zwrócił uwagę, że poprzedni Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy miał miejsce pięć lat temu, czyli w 2018 r., a od tego czasu bardzo wiele się wydarzyło. Głos zabrali również: Przewodniczący Rady Polonii Świata Jarosław Narkiewicz oraz Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski. Pierwszy dzień Zjazdu zakończyła wizyta przedstawicieli Polonii świata w Otrębusach, „domu” Państwowego Zespołu Pieśni i

Tańca „Mazowsze” i udział w przepięknym koncercie tego zespołu. W sobotę, 30 czerwca uczestnicy VI Światowego Zjazdu gościli w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Spotkanie rozpoczęło się odczytaniem listu premiera Mateusza Morawieckiego

skierowanego do uczestników Zjazdu. „Polska historia [...] pokazuje, że przed Polakami rozsianymi po całym świecie stoją wielkie zadania. Uświadamia nam też, że Polonia potrafi tym zadaniom znakomicie sprostać. Odzyskanie niepodległości oraz utrzymanie ducha wolnej Polski nie byłoby przecież możliwe bez zaangażowania Polaków żyjących na obczyźnie.” Następnie głos zabrali przedstawiciele najwyższych władz państwowych, na czele z Wicemarszałek

Sejmu RP Małgorzatą Gosiewską, Ministrem Edukacji i Nauki Przemysławem Czarńkiem oraz Ministrem-członkiem Rady Ministrów Henrykiem Kowalczykiem oraz przedstawiciele kluczowych dla tematyki polonijnej ministerstw – Minister Piotr

Wawrzyk z Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Minister Wojciech Skurkiewicz z Ministerstwa Obrony Narodowej, którzy przedstawili zakres działań, jakie podejmują polskie władze, by wspierać Polskę i Polaków na świecie.

W godzinach popołudniowych w Ogrodach Pałacu Prezydenckiego z uczestnikami VI Zjazdu Polonii i Polaków za Granicą spotkali się Prezydent RP Andrzej Duda wraz z małżonką Agatą Kornhauser-Dudą. Prezydent skierował do nich serdeczne słowa podziękowań: **„Dziękuję za to, że na co dzień nas wspieracie, że bronicie dobrego imienia Polski, że prowadzicie w swoich krajach akcje, które tego dobrego imienia Polski mają bronić, że reagujecie. To wiele w przestrzeni międzynarodowej zmieniło.”** W niedzielę, 1 lipca w Domu Polonii w Pułtusku odbyły się obrady Sejmu Polonijnego w czterech blokach tematycznych: Organizacje polskie za granicą, Kultura, oświata, duszpasterstwo-gwarantem polskiej tożsamości, Młodzież polonijna-zaangażowanie i patriotyzm oraz Sport, turystyka, przedsiębiorczość.

Po sesji podsumowującej „Jeden Naród – wspólnota wszystkich Polaków” prowadzonej przez przewodniczącego Rady Polonii Świata Jarosława Narkiewicza i wystąpieniach gości honorowych: Jana Badowskiego Dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią KPRM oraz Adama Struzika Marszałka Województwa Mazowieckiego odbył się integracyjny piknik pożegnalny. Mszą świętą w Świątyni Opatrzności Bożej oraz złożeniem wieńców w Panteonie Wielkich Polaków w podziemiach Świątyni na grobach Prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie: Władysława Raczkiewicza, Antoniego Zaleskiego, Stanisława Ostrowskiego i Ryszarda

Kaczorowskiego oraz sakofagach upamiętniających Kazimierza Sabbata i Edwarda Raczyńskiego oraz wicepremiera a zarazem Prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Longina Komołowskiego zakończył się VI Światowy Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy.

Teresa Szramek

UROCZYSTY APEL W POLSKIEJ SZKOLE IM. M. KONOPNICKIEJ W OAKVILLE

W sobotę, 29 kwietnia 2023 w Polskiej Szkole im. Marii Konopnickiej w Oakville odbył się Uroczysty Apel z okazji 232 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Biją w Polsce, biją dzwony
Jeden zgodny ton.

Na Wawelu rozbudzony
huczy Zygmunt -dzwon.

Pozostały już za nami
I odeszły w dal ,
opłakane bólu łzami
niewola i żal .

Dzień zwykły, w dzień święta,

Zabawie i pracy,

Każdy z nas pamięta:

Jesteśmy Polacy !!!!!

Naszym honorowym gościem na tym Apelu był Pan Jan Pawlina, który jest w posiadaniu książki, zawierającej treść Konstytucji 3 Maja w najstarszym wydaniu.

Uczniowie naszej szkoły krótko przedstawili historię uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Nie zabrakło pięknych wierszy i pieśni związanych z tym świętem. Bardzo pięknie i donośnie brzmiał śpiewany przez wszystkich uczniów Mazurek Trzeciego Maja !

Witaj Majowa jutrzeńko, świeć naszej polskiej krainie.

Uczymy ciebie piosenką, która w całej Polsce słygnie.

Witaj maj trzeci maj dla Polaków błogi raj!

Była to piękna lekcja historii, mocno zaakcentowana symbolami narodowymi.

Krystyna Haduch

KONCERT PATRIOTYCZNY Z OKAZJI 232. ROCZNICY UCHWALENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA

Szczepanek, Adam Przyjemski, Julia Hadała, Anna Kołosowska, Joanna Górńska, Ignacy Ośko, Magdalena Skolarczyk i Zofia Skolarczyk.

*Sylvia Krupa,
dyrektor Szkoły Polskiej im. Gen. J.
Hallera w Toronto*

13 maja odbył się wspaniały koncert dedykowany polskiej młodzieży z okazji 232. Rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Koncert został zorganizowany we współpracy Szkoły Polskiej im. Gen. J. Hallera i Chóru Novi Singers i z jego wspaniałym i niezwykle cenionym dyrygentem panem Maciejem Jaśkiewiczem. Patronat Honorowy nad

koncertem objął Konsulat Generalny RP w Toronto. Dostojnych Gości powitała dyrektor szkoły, pani Sylvia Krupa. Konferansjerkami spotkania były: pani Edyta Budz i pani Joanna Lustanski. Program koncertu przywoływał dzieje historii Polski utrwalone w słowie i pieśni. Akompaniatorzy: Bartosz Hadała i Konrad Gajewski, soliści: Paweł

PATRONKA ROKU 2023 – WISŁAWA SZYMBORSKA W 100 - LECIE URODZIN

„Dziękujemy za chwile wzruszeń, radości,
Zadumy i refleksji,
Za radość płynącą z odkrywania tajemnicy
Piękna, ukrytego w każdej chwili życia....”
Mieszkańcy Krakowa

Kraków – wielki ukłon Patronce Roku Zaproszenie do Parku im. W. Szymborskiej !

W tym roku, dokładnie 2 lipca, minęło 100 lat od chwili, gdy na świat przyszła wspaniała poetka, laureatka Nagrody Nobla – Wisława Szymborska, uznana przez Polskę i przez Świat. Z wielkopolskimi korzeniami – urodziła się bowiem w Kórniku, obok Bniny blisko Poznania. Ale od 8 roku życia do ostatnich chwil mieszkała w Krakowie. Była i tworzyła tutaj. Wybrała i ceniła Kraków, a miasto pokochało Wisławę Szymborską.

W setną rocznicę, dokładnie 2 lipca br. Kraków i Krakowianie zrobili piękny ukłon poetce. Otwarto Park im. Wisławy Szymborskiej. Patrząc na miejsce z lotu ptaka, prowadzące wzdłuż ulicy Karmelickiej do linii Królewskiej, można zobaczyć, jak ciekawie wygląda park poetki.

Zieleń, zbiorniki wodne, ławy. Park pięknie skomponowano, a Wisława Szymborska zaprasza do tego szczególnego miejsca. Kochała i czuła naturę. A w Jej parku nasadzono 125 drzew, w tym klonów, dębów, kasztanów, grusz. Są krzewy, żywopłoty, 80 tysięcy bylin, 70 tysięcy roślin cebulowych.

Na ścianie jednego z budynków można zobaczyć Jej rysunki, fragmenty wierszy.

Każdy ze spacerowiczów może przeczytać napisany tam, a znany wszystkim, przepiękny, subtelny wiersz o sensie uczucia, poznania, samotności, obcości i o sensie

istnienia - wiersz pt. „Nic dwa razy”.

„Nic dwa razy się nie zdarza
I nie zdarzy. Z tej przyczyny
Zrodziłyśmy się bez wprawy
I pomrzemy bez rutyny.

Choćbyśmy uczniami byli
Najtępszymi w szkole świata,
Nie będziemy repetować
Żadnej zimy ani lata.

Żaden dzień się nie powtórzy,
Nie ma dwóch podobnych nocy,
Dwóch tych samych pocałunków,
Dwóch jednakich spojrzeń w oczy.....”

O Wisławie Szymborskiej, o pracy, o życiu osobistym, o twórczości można pisać bardzo dużo. I o Jej osobowości. Nie mamy możliwości, by opisać wszystko. Z przyjemnością skierujemy do kilku lektur biograficznych. Możemy posłuchać przeciekawych opowieści, w tym między innymi, Michała Rusinka – sekretarza poetki, który był gościem w Toronto w ubiegłym roku na Zjeździe ZNP w Kanadzie oraz redaktorów Wydawnictwa „Znak”.

Skierujemy do tomów poetyckich – czyli do bezcennej lektury!

Zastanówmy się nad tym, co mieści się w Jej wierszach, o czym myślała poetka pisząc je? Nad czym się zastanawiała? Analiza prowadzi przez bogatą, ciekawą drogę filozofii życia, przez wrażliwą psychikę poetki.

Z przyjemnością wskażemy choć na kilka znanych i przepięknych utworów Wisławy Szymborskiej.

Życie Wisławy Szymborskiej

Możemy wspomnieć o najważniejszych chwilach Jej życia. One kształtowały osobowość.

Ojciec, Wincenty Szymborski odszedł w chwili, gdy Wisława miała 13 lat. Kochała ojca bardzo i z pewnością jego rady, by pisała, tworzyła, rysowała – zaczęły kształtować przyszłość dziewczynki.

Potem wojna. Po niej studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, na polonistyce i na socjologii. Studiów nie skończyła. Zaczęła pracować. Pierwsza praca

m.in.w „Życiu Literackim” i debiut drukowanego wiersza „Szukam słowa” w „Dzienniku Polskim”.

Kilkuletnie małżeństwo z poetą – Adamem Włodkiem, od 1948 do 1954 roku.

Potem, przez wiele lat bliska przyjaźń, wielkie uczucie (bez wspólnego zamieszkania) z poetą, pisarzem, Kornelem Filipowiczem. Aż do jego śmierci w 1990 roku.

Kraków. Jej wędrowki z domu do pracy, to ze znanego budynku Literatów na ulicy Krupniczej, a potem wiele lat życia, z maleńkiego mieszkania na ulicy 18 Stycznia (dzisiaj Królewskiej), do Plant, do centrum miasta.

Wszystkie lata to pisanie wierszy, to dzielenie się swoją trwogą, zainteresowaniem światem, życiem, istnieniem....

Praca w redakcji, pisanie „Lektur nadobowiązkowych”, korekta wierszy czytelników, tłumaczenia, przyjaźnie, nagrody. W 1966 zwrócenie legitymacji partyjnej, która miała od 1952 roku.

Rosło uznanie poetki. Wzrastała Jej aktywność w organizacjach literackich. Współpraca i przyjaźń z pisarzami. Nagrody w Polsce i za granicą. Tłumaczenia wierszy poetki na kilkadziesiąt języków!!! Odbieranie doktoratów Honoris Causa na Uniwersytetach, m.in. w Poznaniu. Aż do Nagrody Nobla w 1996 roku !!!

Portret wielkiej poetki

„Trzy słowa najdziwniejsze”

Kiedy wymawiam słowo Przyszłość,

Pierwsza sylaba odchodzi już do przeszłości.

Kiedy wymawiam słowo CISZA,

Niszczę ją.

Kiedy wymawiam słowo NIC,

Stwarzam coś, co nie mieści się w żadnym niebycie”

-Wiersz tomu „Chwila”.

W każdym utworze staramy się znaleźć poetkę. Jej myśli. Jej poszukiwania. Tworzenie.

Ale portret, to też zwyczajność, codzienność. Jaką była kobietą? Jakie miała zwyczaje?

Uroczą, szczupłą, zgrabną, wysoka. Bujne, ciemne, układające się włosy. Wyraźne, głębokie, przenikliwe oczy i .... Zawsze UŚMIECH !

Ubierała się skromnie, ale ze smakiem. Była elegancka. Delikatny makijaż i dyskretna biżuteria.

I ten UŚMIECH !

Nie lubiła się narzucać. Nie przepadała za wywiadami.

Wolała mówić anegdotami, które były wtedy tzw. „zasłoną dymną”. Była skromną osobą. Wolała stać gdzieś na uboczu. Nie lubiła tzw. „pierwszego planu”. Odbieranie nagród, w tym i tej największej z wielkich – „Nobla” było dla niej chwilami trudnymi do przeżycia. Skromność!

Ale zawsze miała piękny, ujmujący uśmiech!

Czy złożona natura? Z pewnością trochę tajemnicza. Miała przyjaciół i umiała kierować spotkaniami. Zawsze z poczuciem humoru. Lubiała się śmiać. Z sytuacji, czasami z siebie, ale nigdy z innych osób. Emanowała przyjaźnią i ciepłem, rozumieniem, uznaniem.

Nie lubiła się skarżyć i opowiadać o kłopotach. Sama chciała sobie z nimi poradzić.

Wspomniałam o poczuciu humoru. Był wyśmienity. Potrafiła budzić śmiech. Może dlatego w późniejszym okresie życia otworzyła swój talent w limerykach, anegdotach, rysunkach, zabawach w maskach. Nimi bawiła. Wprowadzała grę w gierki. Bawiła lustrem. Jeśli zwiedzała coś, to nie szła szlakiem wycieczki. Zawsze szukała czegoś specjalnego, odkrywała coś nieznanego. Miała swoje zainteresowania, swoje plany poznawania.

Robiła „wyklejki”. By poradzić sobie z liczną korespondencją, wówczas pisanie zastępowała dowcipnymi wyklejkami. Zawsze oryginalnymi.

Lubiła klasyczną muzykę, w tym i jazz. Uwielbiała Elle Fitzgerald. Dla niej napisała specjalny wiersz. Ceniła dobre filmy i ich twórców.

Szanowała ludzi. Troszczyła się i darzyła wielką sympatią swoich tłumaczy.

Żyła bardzo skromnie. Przyjęcia, to były znane zupy z proszku... Dopiero po latach przyjęć u poetki do menu doszła... pizza. Choć nie wszyscy wiedzieli, że na balkonie hoduje pomidory!

A papierosy? Paliła ich dużo. Zawsze. Michał Rusinek wspominał w jednym z ostatnich numerów „Tygodnika Powszechnego”, że Wisława, która na swój sposób kochała dzieci, nie umiała przebywać z nimi. Zapamiętał chwile, gdy schylona, z papierosem w ustach, chciała być bliżej maleństwa...

Co najbardziej rzucało się w oczy? Co zapamiętaliśmy najbardziej? Jak Ją widzimy i teraz?

Uśmiech, delikatność, skromność, wrażliwość, dowcip oraz inteligencja i wielki talent!

Pragnienie dzielenia się sukcesem z wieloma osobami, w tym z młodymi, przyszłymi pisarzami, poetami, artystami!

Pisała! Jej wiersze otwierały przed nami świat

„...Jej siła polega na niemal nadludzkiej zdolności godzenia złożoności ze zrozumiałością.” - napisał kiedyś Stanisław Barańczak.

Wspomnę o najkrótszej recenzji, która dotarła do poetki i którą ceniła może najbardziej. Jakiś pan, strażak z Ameryki, po przeczytaniu tomu z przetłumaczonymi wierszami poetki, napisał do Niej:

„Pani napisała w wierszu to, czego ja przez całe życie nie umiałem określić, powiedzieć tego, co czuję...” - Piękne, prawda?

Z kolei Włosi, gdzie jest niesłuchanie ceniona, uważają, że Ona „przekazała im po raz pierwszy coś, czego nikt dla nich jeszcze nie napisał...” Zastanawiające.

Mogę cytować wiele wypowiedzi.

Wisława Szymborka była nie tylko poetką intelektu. W swej twórczości przekazywała czułość i wolność, fascynację światem i próby odpowiedzi na to, kim jesteśmy, dokąd idziemy, czy świat, który widzimy jest „prawdziwym światem”.

Co to jest upływ czasu? Co mówi nam natura? Ona jest przecież przebogata, przepiękna. Znana – nieznaną?

Fascynowały ją liczby, określenia. Bawiła się nimi. Ale czy to była zabawa? Ona szukała odpowiedzi. Z utworów widać, że dysponowała ogromną wiedzą, świetnym wyczuciem.

Znalazłam określenie warsztatu Wisławy Szymborskiej – „Jeśli pojawia się u Szymborskiej jakieś słowo, to

znaczy, że jest ono w tym miejscu absolutnie konieczne i że nie da się go wykreślić ani zastąpić żadnym innym!”. Jak trafnie opisany!

W wierszach poetka wybierała przekorę, czasami ironie albo żartobliwy dystans, by znaleźć w tym Człowieka. On może jest nikim, a może jest potęgą?

Był to ukłon – czy przed człowiekiem, czy przed TAJEMNICĄ.

Naprawdę fascynowała ją Natura.

Dzieliła się z nami wszystkim, co Ją interesowało. Robiła to subtelnie, wyrafinowanie, różną formą. Anna Legeżyńska, w opisie „nieprostej prostoty” w książce o poetce skreśla: „Jaka to poezja? Mądra, dowcipna, pełna językowej Maestrii. Filozoficzna, uniwersalna i demaskująca pułapki oczywistości”

Miała cudowną, bogatą wyobraźnię.

Nie zaskoczyło mnie to, że Wisława Szymborska lubiła sama czytać swoje wiersze. Czuli ją.. Trwożyła ją myśl, że a nuż nie wszyscy pojmą ich sens. Nagrane są prawie wszystkie utwory w Jej wykonaniu. Przepięknie to robi. Pan Michał Rusinek opowiadał o tym, jak powstawały wiersze poetki. Każdy z nich był tworzony „nie tak zaraz”. Budowała je, wyrazy komponowała w myśl. Tytuł powstawał po stworzeniu utworu. Wisława Szymborska miała taki specjalny „czarny notes”, a w nim miejsce na jeszcze wiele „pomysłów”. Nie wszystkie zdążyła zrealizować.

Wspomnę o ciekawej rozmowie poetki z Czesławem Miłoszem. Poeta powiedział, że wiersz jego powstaje od pierwszej linijki. Wisławie Szymborskiej przychodziło do głowy zakończenie wiersza. A potem dodawała: „muszę wspinać się pod górę”...

Utwory poetki, to nie tylko zastanawianie się filozoficzne. W sposób czasami prosty, ale z wysublimowanymi skojarzeniami opisywała naszą egzystencję. Zdumiewała się. Czasami była to radość, czasami trwoga. Istniejemy, podziwiamy, korzystamy z bytu, ale... Czy ten nasz byt jest w niebezpieczeństwie?

Człowiek jest tajemnicą w jej utworach. A świat? A kosmos? A natura?

Wisława zadaje nam pytania. One są zawsze aktualne! Sięgnijmy po utwory Wisławy Szymborskiej. Ona nadal wrzusza, podziwia i ... pyta!!!

„Portret” Wisławy Szymborskiej i Wspomnienia nakreśliła Maria Milewska.

ZAKOŃCZENIE ROKU SZKOLNEGO W AKREDYTOWANEJ SZKOLE POLSKIEJ IM. H. SIENKIEWICZA W EDMONTON

Zakończenie roku szkolnego w Akredytowanej Szkole Polskiej im. Henryka Sienkiewicza jak zwykle przebiega bardzo uroczystie, ale według ustalonych tradycji. Jak w każdą sobotę zajęcia rozpoczęły się o 9:00 rano w poszczególnych klasach, gdzie uczniowie oprócz świadectw i tzw. nagród klasowych otrzymali drobne upominki od wychowawców. Nauczyciele natomiast otrzymali naręcza kwiatów od swoich wychowanków. Następnie po przejściu do szkolnej świetlicy proboszcz Parafii Świętego Różańca Mieczysław Burdzy OM odprawił Mszę Świętą z racji zakończenia roku szkolnego 2022/2023. Liturgię i całą oprawę przygotowała Siostra Rafała SNMP ucząca religii w naszej szkole. W tej podniosłej uroczystości sakralnej oprócz uczniów, nauczycieli, komitetu

rodzicielskiego udział wzięli rodzice, dziadkowie i zaproszeni goście. Ostatni dzień sobotniej szkoły – to dzień wyczekiwany przez wszystkich, to dzień, który wieńczy okres wyjątkowej pracy nauczycieli, uczniów i ich rodziców. Całoroczne zaangażowanie uczniów w życie szkoły i Polonii, udział w konkursach organizowanych przez Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie, organizacje polonijne i bezpośrednio polskie, odzwierciedlają przyznawane puchary, medale, nagrody i dyplomy. Puchar Przechodni za zaangażowanie w życie szkoły i jej reprezentowanie otrzymała Monika Pluchowska. Puchar Przechodni za postępy w nauce w roku szkolnym 2022/23 otrzymała Alexandra Kozioł. Medale Ucznia Roku przyznawane przez Zarząd

ZNP otrzymali Szymon Banach i Oliver Dudek. Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddział Edmonton przyznał nagrodę pieniężną i dyplom Victorii Kozioł i Alexandrowi Dudek. Nowością było nagrodzenie uczniów biorących udział w corocznym konkursie pisemnym na „Najpiękniejsze wypracowanie w języku polskim”. Oprócz dyplomów za zajęcie I, II lub III miejsca i nagród pieniężnych otrzymanych z Fundacji Adama Mickiewicza z Toronto, dzięki hojności Związku Nauczycielstwa Polskiego Oddział Edmonton wszyscy uczniowie, których prace były wysłane do oceny w Toronto, otrzymali dyplomy i nagrody. W tegorocznym konkursie recytatorskim Fundacji Władysława Reymonta nasi uczniowie „rozbili bank”. Marysia Wiewióra, Maja Rzeczkowska i Alexander Dudek – ci którzy dostali się do finału w Hamilton, przywieźli do Edmonton 2 srebrne

i 1 złoty medal. Na dodatek Maja i Alex w końcowych rozgrywkach zakwalifikowali się do najwyższej wygranej – wyjazd do Polski. Kulminacyjnym punktem przyznawania zasłużonych wyróżnień było wręczenie przez Konsula Honorowego Pana Johna Szumlana najwyższego odznaczenia, jakim jest Medal Komisji Edukacji Narodowej naszej wieloletniej nauczycielce - Pani Violecie Stryjskiej. Brawom zebranych towarzyszyły słowa jednej z obecnych mam; „bo jak nie p. Stryjska, to kto?” Na zakończenie, przy życzeniach spokojnych, bezpiecznych wakacji zarówno uczniom jak i ich rodzicom oraz szczęśliwego i radosnego powrotu we wrześniu, pani dyrektor szkoły dodała „w następną sobotę możecie wszyscy spać do południa”. Rzęsiste brawa zakończyły ostatnią szkolną uroczystość 2022/2023 roku.

Krystyna Dembowska

ZAKOŃCZENIE ROKU SZKOLNEGO W MISSISSAUDZIE

27 maja 2023 r. Polska Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Mississaudzie uroczysto zakończyła rok szkolny. Tradycją szkoły jest uroczyste pożegnanie uczniów klas 8 - teraz już absolwentów. Wielu z nich przez 10 lat poświęcało sobotnie przedpołudnia na poznawanie języka, kultury, historii i geografii ojczystego kraju swoich rodziców i dziadków. Był to też czas z kolegami i koleżankami, z przyjaciółmi. Wiele z tych znajomości przetrwa długie lata.

Jak co roku, uroczystość rozpoczęła się polonezem. Było to nie lada wyzwanie dla klasy, w której ponad 2/3 uczniów to chłopcy. Wyszło super, dzięki współpracy i twórczym umysłom tańczących, którzy mają doświadczenie z polonijnych zespołów tanecznych.

Najważniejszym momentem w tym dniu jest wręczenie dyplomu i medalu ukończenia szkoły. Otrzymanie dyplomu z rąk Konsul Generalnej RP w Toronto p. Magdaleny Pszczółkowskiej to szczególnie zaszczyt. Medale wręczyła koordynator szkoły z ramienia Dufferin-Peel Catholic District School Board

p. Dawn McAnnich.

Następnie była wesola prezentacja absolwentów, która odbyła się w rytmie polskiego przeboju „Miłość w Zakopanem”, granego przez 8 -klasistę Adama Wronę. Ta piosenka była w klasie bardzo popularna w ciągu ostatnich kilku lat i służyła jako przerywnik w nauce trudnej polskiej gramatyki i ortografii.

Po słowach podziękowań dla nauczycieli i rodziców, po przeprosinach za wybryki, przyszedł czas na piosenkę pożegnalną z gitarowym akompaniamentem Martina Copa. „Do widzenia przyjaciele...” wybrzmiało z ust 32 absolwentów jak obietnica kontynuacji doskonalenia języka polskiego.

Następnie uczniowie klasy 7 - prowadzonej przez p. Teresę Bielecką, życzyli starszym kolegom szczęścia w dalszej nauce. Tradycyjnie, odbyło się też wręczenie nagród laureatom szkolnego konkursu recytatorskiego. W tym roku swoją obecnością zaszczytili szkołę: laureatki XVI Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego „Mówimy Reymontem”, ich opiekunowie oraz p. Kazimierz Chrapka - Prezes Fundacji im. W. Reymonta - niestrudzony propagator twórczości noblisty w Kanadzie. Fundacja już po raz 53 zorganizowała Konkurs

Magdalena Nycz - uczennice klasy 7.

Ze względu na dużą liczbę klas - 18 (ponad 430 uczniów), rozdanie dyplomów ukończenia roku odbyło się w salach lekcyjnych.

Mamy nadzieję, że we wrześniu będziemy mieli jeszcze więcej polonijnych dzieci, które zechcą uczyć się języka polskiego w tej największej w Kanadzie placówce. Życzymy wszystkim super wakacji!

Bożena Szwed

Zdjęcia: Joanna Chramega

Recytatorski im. Marii i Czesława Sadowskich. Jedną z laureatek, która w nagrodę poleci do Polski, jest tegoroczna absolwentka szkoły Eva Falfus.

Każdego roku uczniowie szkoły biorą udział w organizowanym przez Związek Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie a sponsorowanym przez Fundację im. A. Mickiewicza w Toronto, Konkursie Pisemnym na najpiękniejsze wypracowanie w języku polskim. Podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego laureaci otrzymali pamiątkowe dyplomy i czek. Dla wielu dzieci były to pierwsze w życiu „zarobione” pieniądze.

Akademii uświetniły występy recytatorów - Julii Gockiewicz, Ewy Falfus i Marii Szczyby (z Polski) oraz piosenki - o szkole w wykonaniu uczniów klasy 5 p. Sylwii Dziewieckiej i „Góry do góry” pięknie zaprezentowanej przez klasę 3 p. Kaliny Rachwał. Koncert poprowadziły, jak profesjonalistki, Emilia Czarnecka i

ZAKOŃCZENIE ROKU SZKOLNEGO 2022/2023 W POLSKIEJ SZKOLE IM. M. KONOPNICKIEJ W OAKVILLE

W sobotę, 10 czerwca br. odbyło się w Polskiej Szkole im. Marii Konopnickiej w Oakville uroczyste zakończenie roku szkolnego 2022/2023. Prowadząca uroczystość Krystyna Haduch, dyrektor Szkoły powitała serdecznie po raz ostatni w tym roku szkolnym uczniów i ich nauczycieli oraz przedstawiła zaproszonych gości honorowych: Rittę Tassone – International Languages Site Supervisor, Teresę Szramek – prezes Związku Polaków w Kanadzie i wiceprezes ZNPwKanadzie oraz ks. Piotra Machnackiego – proboszcza Parafii Św. Antoniego w Oakville. Piękne i pełne radości słowa skierował do uczniów ks. Piotr, życząc im udanych wakacji, interesujących wyjazdów oraz wielu wakacyjnych przygód. Następnie na scenę poproszona została uczennica klasy ósmej, Lena Janczak, która została Uczniem Roku 2022/2023. Lena swoją nagrodę odebrała podczas uroczystej

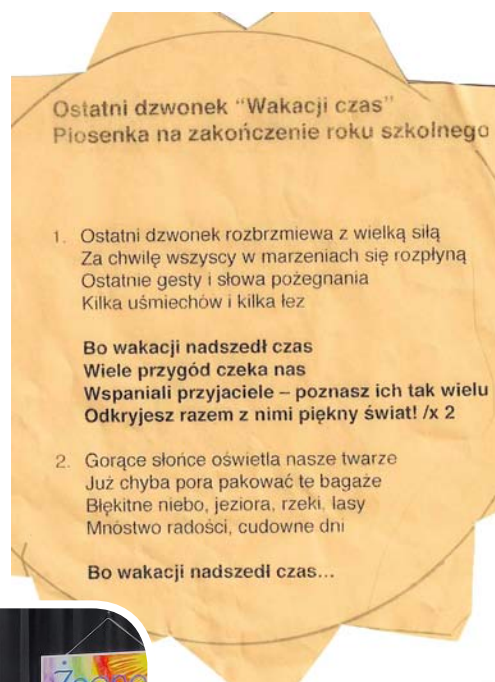

Gali, którą zorganizował Zarząd Główny ZNPwK w niedzielę 4 czerwca w Centrum Konferencyjnym South Terrazzo w Oakville. Kolejnymi wyróżnionymi uczniami byli laureaci 61 Konkursu Pisemnego na Najpiękniejsze Wypracowanie w Języku Polskim. Dyplomy i nagrody pieniężne z rąk koordynatorki Konkursu, Teresy Szramek otrzymali: Liv Iwuc, Lena Janczak,

Olivia Lopatowski, Maximillian Pasternak, Victoria Drozd, Adrianna Janczak, Maksym Szostak oraz Olivia Dyras.

No i nadszedł czas pożegnania Klasy VIII!

„Ósma klaso do widzenia,
Będziemy się spotykali
Przyjaźń nigdy się nie zmienia

Będziemy razem dalej iść
przez ŻYCIE”

A potem scena należała już do wszystkich uczniów, którzy żegnali się po pracowitym roku szkolnym licznymi okolicznościowymi wierszami i piosenkami przygotowanymi pod kierunkiem ich nauczycieli. Pani dyrektor wyraziła swoją wdzięczność w serdecznym podziękowaniu nauczycielkom za szczególny wkład w edukację uczniów – Krystynie Sowińskiej, Dorocie Wilk, Victorii Wilk oraz wszystkim wolontariuszom za wielką pomoc okazywaną Polskiej Szkole, a Panu Darkowi Sowińskiemu za nagłośnienie, niezwykle pomocne przy przygotowywaniu wszelkich szkolnych uroczystości. Żegnaj Szkoło! Witajcie wakacje!

Teresa Szramek

POŻEGNANIE KLASY 4 LICEUM

W sobotę, 10 czerwca, w Szkole Polskiej im. gen. Hallera przy KG RP w Toronto odbyło się także uroczyste pożegnanie klasy 4 Liceum. Była to okazja do podsumowania wielu lat spędzonych w murach szkoły oraz do refleksji i najlepszych wspomnień jakie pozostawili po sobie najstarsi uczniowie. Z pomocą swojej wychowawczynie, Pani Lidii Łęckiej, uczniowie klasy 4 zaprezentowali dla zebranych wspaniały program artystyczny.

Ciepłymi słowami pożegnała Licealistów Pani Dyrektor, życząc Im w imieniu całej Kadry Pedagogicznej, wspaniałego startu w dorosłe życie. Dzień ten był ważny nie tylko dla uczniów, ale był też piękny i wzruszający

dla Rodziców, którzy byli obecni podczas uroczystości, aby towarzyszyć w tak ważnej chwili swoim dzieciom. W imieniu Rodziców uczniów klasy 4 LO, głos zabrała Pani Janina Trela, która wzruszyła wszystkich swoim wspaniałym przemówieniem. W tym roku, szkołę opuszcza 21 absolwentów - Nie żegnamy się - mówimy tylko do widzenia!

Szkoła Polska im. gen. Hallera przy KG RP w Toronto jest jedyną polską szkołą w prowincji Ontario, która oferuje naukę w 4.letnim Liceum Ogólnokształcącym.

*Sylwia Krupa,
dyrektor Szkoły Polskiej im. Gen. J. Hallera w Toronto*

DOMINIKA PAŃSZCZYK - RODZIC ZE SZKOŁY POLSKIEJ IM. GEN. J. HALLERA W TORONTO - LAUREATKĄ KONKURSU “POLONIJNY RODZIC NA 6” 2023

Pani Dominika Pańszczyk została laureatką konkursu „Polonijny Rodzic na 6” 2023.

Konkurs „Polonijny Rodzic na 6” ma na celu docenienie roli rodzica w rozwoju szkoły polonijnej oraz podkreślenie, jak istotnym i ważnym jest jego zaangażowanie w pracę na rzecz szkoły. Organizatorem konkursu jest Komisja Kulturalno- Oświatowa “Szkoła Polska” w Portland we współpracy z Kongresem Oświaty Polonijnej. Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą objął konkurs patronatem honorowym.

Pani Dominika została wyróżniona za swoją wieloletnią działalność na rzecz szkoły. Ponadto, podczas uroczystości, Rada Rodziców -w uznaniu zasług -wręczyła Pani Dominice pamiątkowa koszulkę z napisem: POLONIJNY RODZIC NA 6+.

Serdecznie Gratulujemy zaszczytnego wyróżnienia!!!

*Sylwia Krupa,
dyrektor Szkoły Polskiej im. Gen. J.
Haller w Toronto*

NOWI CZŁONKOWIE ZNPwK

Edmonton

Rutkowska Kamila
Kozinkiewicz Kazimiera
Kuś Dorota
Makarewicz Aneta

Winnipeg

Strombek Albina

Montreal

Głowacki Adrian
Grodecka Agata
Wielgus Eliza

Hamilton

Konarska Karolina
Owsianik Alina

London

Pospiech Marek
Malek Ilona

Mississauga

Szypulski Agnieszka

WAKACYJNY KONKURS ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO W KANADZIE “POLSKIE ŚLADY W KANADZIE” POD HONOROWYM PATRONATEM FUNDUSZU WIECZYSTEGO MILENIUM POLSKI CHRZEŚCIJAŃSKIEJ W KANADZIE

Konkurs skierowany jest do dzieci i młodzieży szkół polonijnych w Kanadzie. Zadaniem uczestników konkursu będzie odnalezienie, udokumentowanie i opisanie miejsc związanych z tematem konkursu „Polskie ślady w Kanadzie”. Praca konkursowa powinna być wykonana w formie albumu lub pamiętnika, w którym znajdą się zdjęcia, mapki, rysunki, opisy miejsc wykonane własnoręcznie. Objętość pracy nie powinna być mniejsza niż 8 stron włącznie z okładką (format A4).

Cele konkursu

1. Poznawanie przez uczniów miejsc związanych z polskim dziedzictwem kulturowym, historycznym i obyczajowym w Kanadzie.
2. Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji z różnych źródeł.
3. Kształtowanie postaw patriotycznych.

Regulamin

Konkurs przeprowadzony zostanie w dwóch grupach wiekowych:

Grupa I - klasy 5 - 8

Grupa II - klasy 9 - 12

Kryteria oceny prac konkursowych

- zgodność z tematem
- oryginalność pomysłu
- walory edukacyjne i artystyczne
- poprawność językowa
- samodzielność wykonania pracy

Termin konkursu - termin nadsyłania prac upływa 15 października, 2023 roku.

Wyniki konkursu - wyniki konkursu, połączone z wystawą prac, zostaną ogłoszone podczas uroczystości wręczenia nagród. Nagrody - nagrody finansowe, rzeczowe i dyplomy

Pracę konkursową wraz z wypełnioną Kartą zgłoszenia należy wysłać na adres pocztowy:

Polish Teachers Association in Canada

5167 Porter Street

Burlington ON, L7L 6K8

Praca konkursowa może być przesłana do ZG ZNPwK przez nauczyciela lub rodzica. Każda praca musi być podpisana i do niej musi być dołączona wypełniona Karta zgłoszenia.

W celu otrzymania Karty zgłoszenia pracy należy skontaktować się z nauczycielem lub pisząc na adres zg@znp.ca

W razie pytań dotyczących Konkursu prosimy o kontakt z Zarządem Głównym ZNP- adres mailowy: zg@znp.ca
Powodzenia w szukaniu polskich śladów w Kanadzie

ZG ZNPwK

**Polska winiarnia – Cornerstone Estate Winery w Beamsville
– radosne biesiadowanie integracyjne przed kolejnym ważnym
dniem obrad XXIII Walnego Zjazdu ZNPwK**

